

Ročník: *15.*

č. 2 / 2024

ART

U+S

OBSAH

ARTUŠOVNÍK (Dávid Dziak).....	3 – 4
KEĎ SA TAK ZAMYSLÍM.....	5 – 6
• Dresscode pre učiteľov? (Dominika Lechmanová).....	6
ARTUŠOVINY.....	7 – 13
• Logika tu víťazí (Miroslava Cimermanová).....	8
• Krajské kolo Matematickej olympiády na PF PU (Jakub Lipták).....	9
• Predstavenie Svetov COOLtových kníh pre deti a nástročné (Martina Harčárová).....	10
NA KUS REČI S.....	14 – 19
• Rozhovor s absolventkami Evou Radičovou a Michaelou Babejovou – Učiteľské osobnosti Slovenska 2023 (Monika Miňová).....	15
KEĎ RAZ BUDEM VEĽKÝ, BUDEM UČITEĽOM.....	20 – 23
• Jarné prázdniny optikou študentiek predškolskej pedagogiky (Andrea Imrichová a Mária Snováková).....	21
INŠPIRUJ SA NAŠIMI ŠTUDENTMI.....	24 – 28
• Rovnomoc (Ema Šimová).....	25
POĎ VON.....	29 – 31
• Študijné dobrodružstvo v Trondheime (Ema Juhászová).....	30
COME HERE.....	32 – 34
• Erasmus in Prešov – A Slovakian Gem (Laura Winkensiem).....	33
POLITICO STUDENTUS.....	35 – 39
• Akademický senát PU v Prešove v LS 2023-2024 (Hana Kocáková).....	36
• Akademický senát Pedagogickej fakulty PU v Prešove v LS 2023-2024 (Sofia Michňáková).....	37
• Študentská rada Pedagogickej fakulty PU v Prešove v akademickom roku 2023/2024 (Patrícia Jarošová).....	38
KNIHY V RUKÁCH BUDÚCEHO UČITEĽA.....	40 – 43
• Každý z nás má v sebe iskru (Emma Mitriková).....	41
ART U ŠTUDENTOV.....	44 – 50
• Oči? (Bernadett Zboraiová).....	45
• Svet očami... (Nikola Halčíková).....	46
• Hrdinka na kolesách (Iveta Geročová).....	47
A TOTO SI UŽ PREČÍTAL?	51 – 53

REDAKČNÁ RADA

ŠÉFREDAKTOR: Mgr. Dávid Dziak, PhD.

REDAKČNÁ RADA:

Mgr. Tatiana Bilančíková, PhD.
PhDr. Alexandra Brestovičová, PhD.
Mgr. Hedviga Hafíčová, PhD.
Mgr. Jana Kožárová, PhD.
Mgr. Jakub Lipták, PhD.
PaedDr. Lucia Mikurčíková, Ph.D., BCBA
PaedDr. Monika Miňová, PhD.
Mgr. Patrícia Mirdaliková, PhD.
PaedDr. Erika Novotná, PhD.
PaedDr. Lucia Šepeláková, PhD.
Bc. Denisa Míková

OBÁLKA A SADZBA:

Mgr. Zuzana Vagaská, PhD.

AUTOR PRÁCE NA OBÁLKE:

Zuzana Sabolová

JAZYKOVÁ KOREKCIA:

Mgr. Dávid Dziak, PhD.

ARTUŠ

Časopis akademickej obce PF PU v Prešove

č. 2 / 2024

Adresa: Ul. 17. novembra 15,
080 01 Prešov

Výtvarný návrh loga ARTUŠ:
Mgr. Zuzana Vagaská, PhD.

Vydavateľstvo: PU v Prešove,
Pedagogická fakulta

Periodicita: 2x ročne (online)
ISSN 1339-5424

Foto: Dávid Dziak

ARTUŠOVNÍK:

Scitlivovanie voči necítiacemu

Môžeme prejavovať city k niečomu, čo vôbec necíti? Deti by určite odpovedali, že áno, veď k takým plyšovým hračkám, s ktorými jedia či spia, si vytvárajú veľmi pozitívny vzťah trvajúci aj niekoľko rokov. Mnohí dospelí by odpovedali, že majú radi svoj (zväčša) drahý prsteň, auto či najnovší model mobilu. A čo tak vzťah k priestoru, v ktorom žijeme? Aký je váš vzťah k miestu bydliska? Aký je váš vzťah k mestu,

v ktorom študujete? K Prešovu? Čo by ste cítili, ak by ste si prečítali správu, že mesto z toho a toho dôvodu o mesiac odstráni všetky sochy z areálu Prešovskej univerzity v Prešove. Bolo by vám to jedno? Alebo boli by ste z toho smutní?

V nedávnom čase som si prečítal dve publikácie o Prešove, a to *Ta take mesto* (2018) a *Atlas sôch mesta Prešov* (2021). Po ich prečítaní som raz po práci šiel niečo vybaviť do mesta... Prechádzal som okolo Hotelovej akadémie, okolo ktorej som vo

svojom živote prešiel už asi tisíckrát, ale zrazu som zdvihol hlavu o niečo vyššie ako obvyčajne. Uvidel som na nej veľký reliéf s motívom korčuliarov, ktorého fotografia bola v jednej z tých dvoch publikácií. Zastavil som sa a pozorne skúmal, čo za divadlo sa odohráva na tom klzisku. Takto schladený som sa dostal k OC Novum, kde som vybavil potrebné. Keď som z neho vychádzal, všimol som si zelenú sochu, ktorú som vždy prehliadal, a dokonca som si spomenul, ako bola nazvaná v danej knihe a usmial som sa. Keď som sa večer vracal späť k fakulte, pred vchodom som zazrel obrysy ženy, ktorú ako anjela osvetľovalo svetlo z fakulty a na ktorú som doposiaľ nezaújato pozeral len tak jedným okom. Poriadne som zaostril obe oči a pozorne skúmal zamyslenú ženu so sklonenou hlavou. Nad čím asi premýšľa? Na čo dole pozerá? Nad čím premýšľate vy? Zamýšľajme sa nad priestorom, v ktorom žijeme, a nechodme so sklonenou hlavou.

Verím, že k zamysleniu vám pomôžu mnohé články nového *Artuša*. A hneď to môžete skúsiť s Dominikinou esejou o dresscode pre učiteľov v prvej sekcii *Keď sa tak zamyslím*. *Artušoviny* vám prinášajú správy z troch reprezentatívnych fakultných podujatí. *Na kus reči* sme si zobrali naše absolventky – Evu Radičovú a Michaelu Babejovú – Učiteľské osobnosti Slovenska 2023. V nasledujúcej časti *Keď raz budem veľký, budem učiteľom* sa dočítate, čo zažili študenti predškolskej pedagogiky počas jarných prázdnin. V ďalšej sekcii, *Inšpiruj sa našimi študentmi*, vám predstavíme práce našej talentovanej študentky Emy Šimovej. V *Pod' von* zistíte, ako bolo na Erasme v Nórsku, a v *Come Here*, ako sa u nás cítila Erasmus študentka Laura z Nemecka. Časť *Politico Studentus* tvoria správy z akademických senátov a študentskej rady.

V sekcii *Kniha v rukách budúceho učiteľa* vám Emma predstaví jednu zo svojich obľúbených kníh. *ART U Študentov* vám ukáže dve výtvarné a jednu literárnu prácu našich talentovaných študentiek. A na záver, ako to už býva zvykom, sa v časti *A toto si už prečítal?* dočítate o troch najnovších publikáciách fakulty.

Na obálkach jednotlivých sekcií sú tvorivé práce našich študentov. Chcete sa zapojiť do tvorby ďalšieho čísla? Napíšte nám. Prvé číslo v roku 2025 bude mapovať zimný semester ak. r. 2024/2025, preto ak chcete prispieť do daného čísla, tak svoj príspevok pošlite v šablóne na e-mail: david.dziak@unipo.sk do 10. januára 2025.

Dávid Dziak, šéfredaktor

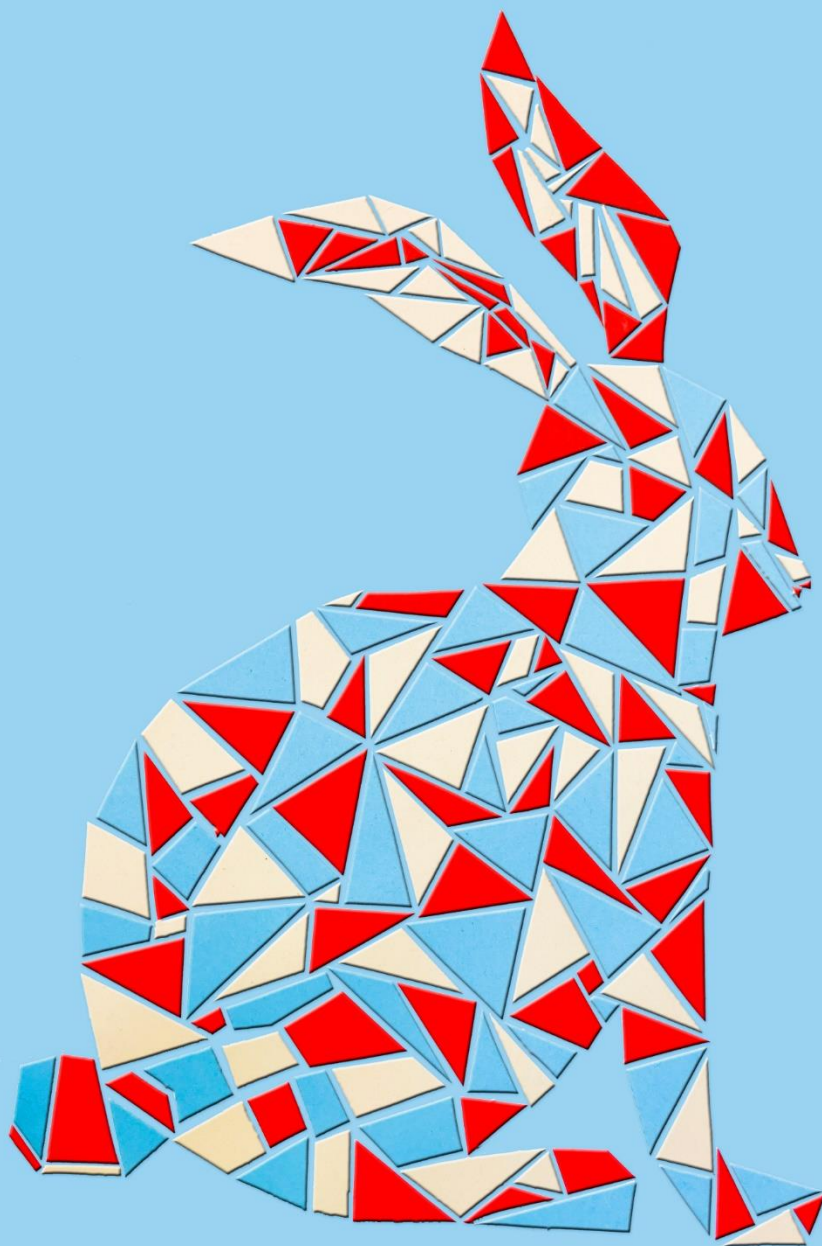
NIEČO, ČO BY VÁS MOHLO ZAUJÍMAŤ...

Príspevky prechádzajú redakčnou a jazykovou úpravou. Za obsah príspevkov zodpovedajú ich autori.

Prispievatelia môžu posilať svoje príspevky v šablóne na e-mailovú adresu:

david.dziak@unipo.sk

Redakčná rada prijme Vaše správy z fakultných i mimofakultných akcií, postrehy z praxe, Erasmus+, úvahy, rozhovory, ankety, recenzie, tipy (napr. na čítanie), vlastnú tvorbu atď.

Autor práce: Bianka Matúšová

KEĎ SA TAK ZAMYSLÍM

Dresscode pre učiteľov?

Stojíme pred dôležitou otázkou, ktorá ovplyvňuje nie len náš profesionálny image, ale aj náš vzťah k žiakom a ich rodinám – otázkou dresscodu. Viem s istotou povedať, že väčšina z nás strávi ráno nezmyselné minúty pred zrkadlom, pretože nevie, čo na seba. Ako učitelia sme vzorom pre našich žiakov, nielen vo vzdelávaní, ale aj v iných aspektoch života. Preto môže byť náš spôsob obliekania kľúčovým faktorom v budovaní dôvery a úcty voči nám.

Dresscode je dôležitým nástrojom, ako prejať našu profesionalitu a vážnosť nášho povolania. Vyjadrujeme tým aj hodnoty, ktoré reprezentujeme ako pedagogický zbor. Čo ak by sa zaviedli uniformy pre učiteľov? Bolo by to vhodné alebo nie? Uniforma je viac než kus látky, bol by to symbol nášho povolania a oddanosti k vzdelávaniu. Uniforma by bola prostriedok, ako ukázať našu jednotu ako pedagogický zbor a vytvoriť pocit spolupatričnosti. Pri nosení uniformy by sme vedeli vyzdvihnúť našu osobnosť a zároveň poskytnúť dôstojnosť a autoritu pre žiakov.

Je to naozaj tak? Robila by nás uniforma lepšími pedagógmi? Francúzsky módný návrhár povedal: „*Oblečenie je jazyk, takmer výrazový prostriedok pre toho, kto ho nosí.*“ Tento citát nám pripomína, že naše oblečenie hovorí o nás samých viac, než si myslíme. Jedna japonská štúdia dokázala, že pri neformálnom oblečení sme často vnímaní ako sympatickejší a spravodlivejší. Žiaci a rodičia majú sklon cítiť sa pohodlnejšie v našej prítomnosti. Umožňuje nám to budovať bližšie vzťahy a vytvára priestor pre otvorenejšiu komunikáciu. Na druhej strane formálnejší vzhľad môže vytvárať dojem kompetentnosti. V určitých situáciách je tento dojem veľmi prospešný, napríklad pri dôležitých stretnutiach s rodičmi alebo v situáciách, kde je potrebná autoritatívna prítomnosť.

Teraz si predstavte, že ste žiak na základnej škole a milujete pohodlné oblečenie, najmä mikiny, ktoré vám umožňujú sústrediť sa

na školu bez rušivých pocitov nepohodlia. No náhle prichádza zmena – škola zavádza uniformy. Pre chlapcov sú predpísané nohavice, košeľa, kravata a sveter, zatiaľ čo dievčatá majú nosiť to isté, no namiesto nohavíc sukne. Táto zmena narušuje váš pocit pohodlia a koncentrácie. Miesto toho, aby ste sa sústredili na vyučovanie, neustále sa vytráca vaša myseľ, pretože sa zamýšľate nad tým, ako vás štítok od košele škriabe na krku. A teraz ste pedagóg. Každý máme svoj štýl, vieme, čo nám pristane a čo naopak nie. Nastane takáto zmena a zavedú sa uniformy aj pre nás. Z vlastnej skúsenosti viem povedať, že oblečenie ovplyvňuje moju náladu. Ak sa necítim dobre v tom čo nosím, som podráždená a nervózna. Keby som mala nosiť uniformu, ktorá by nevhodne padla na moju postavu a neustále ma škriabala, ovplyvnilo by to moje správanie. Zaslúžili by si žiaci moje neprimerané vystupovanie, ktoré by bolo spôsobené len kusom látky? Uniforma by nemala byť príčinou nepríjemností, ktoré by ovplyvňovali vzťahy v triede a učebný proces.

Preto si myslím, že je dôležité stanoviť pravidlá týkajúce sa oblečenia, ako aj jasne definovať, čo je vhodné a čo už nie. Napríklad určiť primeranú dĺžku sukne, ktorá by mala byť dodržiavaná. Alebo či je vhodné nosiť obrovské diery na rifliach a podobne. Týmto spôsobom môžeme zabezpečiť, že všetci budú mať jasnú predstavu o tom, čo je akceptovateľné. V závere by som chcela zdôrazniť, že diskusia o dresscode pre učiteľov nie je len povrchovou záležitosťou, ale má hlbší význam v kontexte vzťahov medzi nami, našimi žiakmi a ich rodičmi. Nechajme svoj výber odevu hovoriť o našej profesionalite, individualite a oddanosti k našej práci.

Dominika Lechmanová

Esej vznikla v rámci predmetu *praktická rétorika* pod vedením Mgr. Patrície Dziakovej, za čo jej je Artuš veľmi vďačný.

Autor práce: Slavomíra Brutovská

ARTUŠOVINY

Foto: Peter Ilenčík

Logika tu víťazí

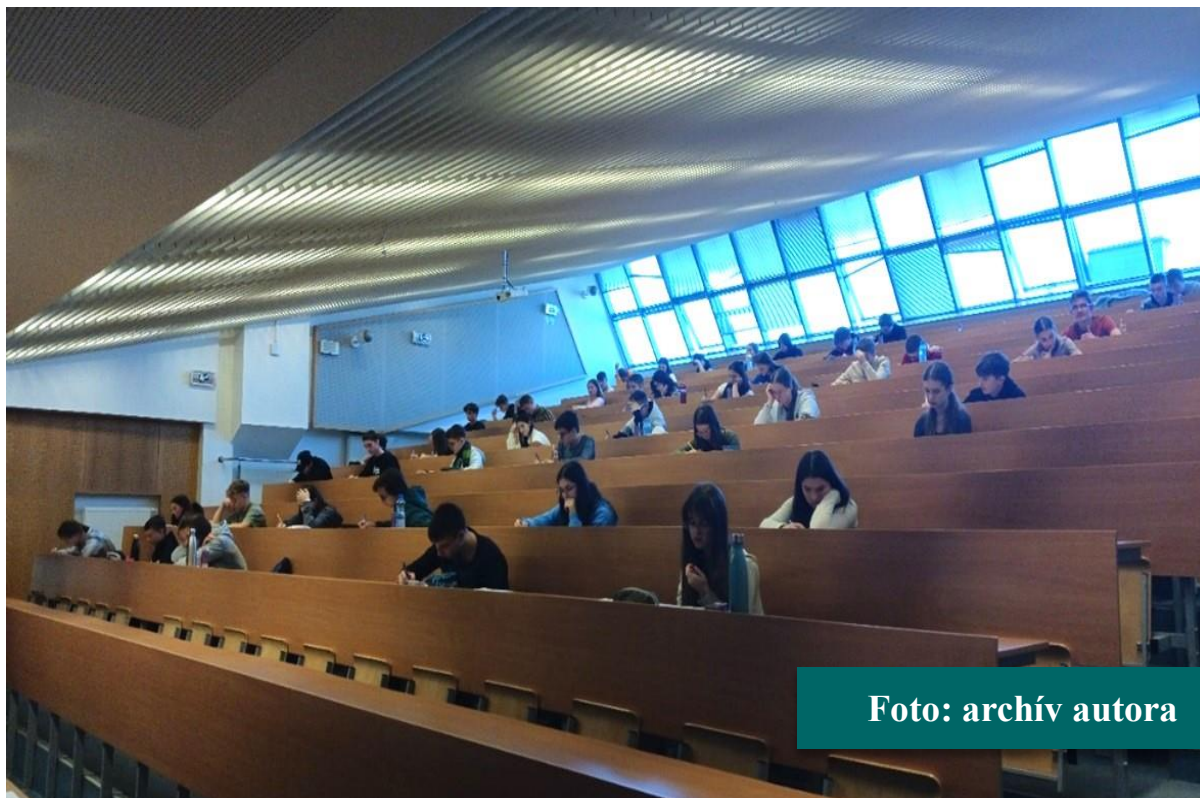
*...Ako napísali účastníci Logickej olympiády do svojich básní,
v Prešove sa súťažili, logika tu víťazí...*

V priestoroch Pedagogickej fakulty PU v Prešove sa dňa 15. 5. 2024 odohralo každoročné celoslovenské finále Logickej olympiády intelektovo nadaných detí. Deti súťažili v dvoch kategóriách. Prvou boli žiaci 1. stupňa základných škôl a v druhej kategórii žiaci do 15 rokov 2. stupňa základných škôl a žiaci 8-ročného gymnázia. Spolu tak už po dvanásťkrát riešili úlohy, ktoré preverovali ich nadanie v logickom a matematickom myslení. Na Prešovskú univerzitu v Prešove zavítalo tento rok viac ako 200 finalistov z celého Slovenska. Paralelne s testovaním pritom prebiehal aj odborný seminár Rozumieme nadaným, ktorý bol určený pre učiteľov, psychológov, špeciálnych pedagógov, rodičov žiakov a v neposlednom rade aj študentov PF PU v Prešove. Jeho obsahom boli prednášky rôznych odborníkov na vzdelávanie intelektovo nadaných žiakov. Na odbornom seminári sa predstavili aj nadaní žiaci s témami, ktorým sa s

radosťou venovali v rámci ročníkových prác. Finalisti mali možnosť zúčastniť sa aj kurzu čínskej kaligrafie, ktorý viedol akademický maliar a vysokoškolský pedagóg Peter Kocák. V závere podujatia organizátori ocenili dlhoročných podporovateľov a vedúcich Klubu nadaných detí Prešov. Deň pred zahájením udalosti Logickej olympiády intelektovo nadaných detí sa v neďalekých priestoroch ubytovania Zelený breh na Sigorde pri Prešove odohral Večer Talentov 2024. Zaujímavý program bol pripravený ako pre deti, tak aj pre dospelých účastníkov. Víťazom olympiády blahoželáme, rovnako ako aj všetkým, ktorí sa Logickej olympiády zúčastnili a prajeme veľa ďalších úspechov.

Mgr. Miroslava Cimermanová

Krajské kolo Matematickej olympiády na PF PU

Aj tento rok sa členovia Katedry matematickej edukácie v spolupráci s ABC Centrom voľného času v Prešove zapojili do organizácie Krajského kola Matematickej olympiády kategórie Z9, a to pod vedením pani docentky Prídavkovej. Súťaž prebiehala 26. 3. 2024 na pôde Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove.

Súťaže sa zúčastnilo 52 žiakov základných škôl z celého Prešovského kraja, ktorí boli úspešnými riešiteľmi Okresného kola Matematickej olympiády. Súťažiacich a učiteľov na úvod privítala pani docentka Scholtzová, dekanica Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove, ktorá vyjadrila svoje potešenie z toho, že žiaci majú naďalej záujem o rozvíjanie svojho matematicko-logického myslenia. Krajské kolo prebiehalo v aule e203, v ktorej mali riešitelia 4 hodiny na riešenie 4 náročných úloh z matematiky.

Nakoľko je v tejto súťaži hodnotený nielen výsledok, ale aj postup riešenia, súťažiaci ho mali čo najdetailnejšie zdokumentovať.

Matematická olympiáda má dlhoročnú históriu a úlohy z matematickej olympiády sú vhodné pre stimuláciu matematického myslenia detí a ich schopnosti riešiť rozličné matematické problémy. Pre viac informácií o Matematickej olympiáde odporúčam navštíviť stránku www.skmo.sk ponúkajúcu, okrem iného, archív jednotlivých súťažných kôl, úlohy a ich riešenia.

Mgr. Jakub Lipták, PhD.

Foto: Mgr. Tomáš Telepák, PhD.

Predstavenie Svetov COOLtových kníh pre deti a nástročných

Dve neobyčajné knihy uzreli svetlo sveta. 6. marca 2024 prebehla prezentácia dvoch populárno-odborných publikácií zameraných na priblíženie cool/kultových kníh deťom a nástročným. Všetko sa to začalo o 15:00 v Univerzitnej knižnici Prešovskej univerzity v Prešove. Zišli sa autori, študenti, knihovníci a v neposlednom rade aj deti. Všetkých privítal a prezentáciu otvoril doktor Dávid Dziak, ktorý zároveň načrtol, ako bude prebiehať prezentácia týchto slovníkov. Uviedol, že vystúpi väčšina autorského kolektívu, aby to pre účastníkov bolo o niečo zaujímavejšie. Úvodom spomenul, že tieto slovníky, ktoré bolo možné vidieť aj v tlačenej podobe, sú výstupmi projektu KEGA, ktorý sa riešil na Prešovskej univerzite v Prešove v rokoch 2021 až 2023 pod názvom *Zlatý fond*

literatúry pre deti a mládež. Prvý z týchto slovníkov predstavuje 100 + 1 tipov na podnetné knihy pre deti do 10 rokov a druhý slovník obsahuje 100 + 1 tipov na podnetné knihy pre nástročných, to znamená pre čitateľov od 11 rokov. Ďalej bola predstavená štruktúra týchto kníh, ktorá je v oboch prípadoch totožná. Zaujímavým faktom bolo, že register názvov všetkých spomenutých kníh v prvej publikácii neobsahuje iba 101 kníh, ale až 450 kníh dokopy, a druhá publikácia obsahuje 350 kníh. Veľmi očarujúcim prvkom sú aj portréty spisovateľov diel v knihách, ako aj autorov týchto slovníkov, s čím bola spojená vernisáž, kde boli tieto portréty priblížené.

Štrnásť ľudí sa spojilo a vznikli tieto jedinečné slovníky. Boli to odborníci z Pedagogickej a Filozofickej fakulty

Prešovskej univerzity v Prešove, ktorí sa naplno vložili do tohto projektu, a vďaka ním vzniklo niečo plnohodnotné pre detských a nástročných čitateľov. Po úvodných slovách dostala slovo profesorka Zuzana Stanislavová, zakladateľka tohto projektu, ktorá takisto vyzdvihla silu kolektívu: „Na samom začiatku boli skúsenosti a chuť pracovať a, povedala by som, aj istá pracovná disciplína, ktorá v tomto kolektíve nikdy nechýbala.“ Ďalej poukazovala na objektívny predpoklad vzniku týchto diel, na klesajúci záujem detí o čítanie a na zníženú kvalitu čitateľskej recepcie mladých. Najviac zarezoval argument, že trh, ktorý je zaplavený literatúrou pre deti, je neprehľadný z hľadiska hodnôt, žánrov a autorov, preto si vyžaduje niečo, čo by pomohlo mladému čitateľovi orientovať sa v tom, čo je možné pokladať za kvalitnú literatúru.

Profesorku vystriedala doktorka Anna Timková Lazurová, ktorá priblížila, komu sú slovníky adresované. Nie sú určené len deťom a mládeži, ale aj dospelým, teda každému, komu záleží na tom, či dieťa číta a čo číta. Taktiež naznačila obsah publikácií, v ktorých možno nájsť tipy na zaujímavé, čitateľsky príťažlivé, vekovo primerané a zároveň umelecky hodnotné knihy, do ktorých sa oplatí investovať to najcennejšie, čo máme, náš čas. O grafickej stránke publikácií porozprávala doktorka Iveta Gal Drzewiecka, ktorá zdôraznila, že pri procese riešenia vizuálu išlo hlavne o to, aby boli publikácie príťažlivé pre adresátov, aby mali príťažlivú vizuálnu formu nielen po estetickú stránku, ale aj po tej stránku, aby sa v knihách dobre orientovalo. Hoci, ako so smiechom podotkla, to trochu išlo na úkor veľkosti textov, ktoré sa museli osekávať, čo bolo v záujme mladších čitateľov.

Foto: Mgr. Tomáš Telepák, PhD.

Foto: archív Mgr. Tomáša Telepáka, PhD.

Docent Peter Karpinský publikum zasvätil do procesu výberu kníh, ktorý začal otvorenou diskusiou v parku pred rektorátom. Najprv prebehol brainstorming, kde každý navrhol svoje knihy, čo bol prvý nástrel, a potom prišlo „preosievanie“, nakoľko bol obmedzený počet diel. Tiež sa muselo rozhodovať, koľkokrát sa v danom slovníku vyskytne jeden autor. Zaujímavým faktom je tiež, že docent Karpinský je autor hesiel aj autor v hesle, ako s úsmevom oznámil. O tom, že jedenásť autorov štylizovalo heslá ako rozprávanie o knihách v druhej osobe plurálu, hovorila doktorka Alexandra Brestovičová. Ozrejmila, že to celé je ako fiktívny dialóg s potencionálnym čitateľom, napríklad: Počuli ste už o anjelovi, ktorý sa vie biť? Takto sa čitateľ vťahuje do jednotlivých tém diel. Tento fiktívny dialóg má aj otázky, aj úlohy pre čitateľov a taktiež občas niečo napovedá, ale nikdy nedopovie, čím sa snaží čitateľa pripútať, aby dielo otvoril a hľadal odpovede na otázky.

Ako sa už spomenulo, veľmi výrazným prvkom publikácií sú portréty spisovateľov. Tieto portréty vytvorili dvaja výtvarníci, a to doktor Slavomír Capek a doktor Tomáš Telepák. Ako prvý sa pred publikum postavil Slavomír Capek, ktorý zároveň k sebe hneď pozval Tomáša Telepáka, lebo, ako vysvetlil, vznikalo to z spoločného dialógu oboch autorov. Zároveň sa aj ako autor chcel odlíšiť od kolegu, a preto portréty urobil viac expresívnejšie. Na druhej strane podotkol, že tvorba Tomáša Telepáka bola skôr reduktívnejšia. Časť portrétov vznikla jeho rukou a až neskôr sa rozhodol zabezpečiť si tablet, na ktorý ho presvedčil a pomohol s ním práve kolega Tomáš Telepák, lebo, ako s humorom povedal: „Ja som človek z minulého storočia.“ Tomáš Telepák dodal, že sa jednoducho spolu viedli a občas aj kritizovali v záujme čo najlepšieho výsledku, a že hoci z toho viac-menej nič nemajú, pre deti a mládež sa to oplatilo urobiť. Zaujímavá informácia

z rozprávania o portrétoch bola, že výtvarníci často ani nepoznali autorov diel v knihách, ako Tomáš Telepák so smiechom podotkol, niektorí vyzerali, že by mohli písať aj horory.

O svojej výtvarnej práci prišla porozprávať aj mladá ilustrátorka Sára Šarišská, ktorá kreslila malé ilustrácie a malého „robotika“ k jednotlivým knihám. Podelila sa o tom, že na začiatku boli jej očakávania maličké z hľadiska množstva ilustrácií. Myslela si, že ich bude tak do desať, ale mýlila sa, a vytvorila ich celkovo dvesto. Aj tieto ilustrácie vznikali na digitálnom tablete a celá jej práca bola založená na minimalizme. Na úplnom závere tohto podujatia opäť vystúpil doktor Dávid Dziak, ktorý sa prihovril hlavne učiteľom a budúcim učiteľom. Poukázal na možnosť využívania týchto slovníkov pri napĺňaní nového ŠVP, kde bude cieľom vychovať zo žiaka samostatného a sebavedomého čitateľa a ak by učitelia pracovali s týmito slovníkmi, prípadne ak by boli k dispozícii v triede, tak by sa mohol naplňovať výkonový štandard, a to vyhladávať text na čítanie podľa záujmu.

Poslednou informáciou bolo, ako sa dostať k týmto slovníkom. Bolo vytlačených len 150 kusov, pričom 50 si hneď rozobral autorský kolektív a zvyšných 100 kusov bolo rozposlaných do knižníc a na univerzity. Veľmi dobrou správou je, že sa dohodlo na dotlači, konkrétne 110 kusov z oboch slovníkov. Knihy predáva kamenná predajňa Unipokontakt, ale je možné ich objednať aj online cez shop.unipo.sk. Potešujúce je, že knihy majú aj online verzie, dostupné na stránke pulib.sk. Po skončení prezentácie sa prešlo do vedľajšej miestnosti na vernisáž spomínaných karikatúrovaných portrétov spisovateľov a ilustrácií.

Použitá literatúra:

Dziak, D., & Gal Drzewiecka, I. (Eds.) (2023a). *Svetom COOLtových kníh pre deti. 100 + 1 tipov pre teba a pre mňa*. Prešovská univerzita v Prešove, Pedagogická fakulta.

Dziak, D., & Gal Drzewiecka, I. (Eds.) (2023b). *Svetom COOLtových kníh pre nástročných. 100 + 1 tipov pre teba a pre mňa*. Prešovská univerzita v Prešove, Pedagogická fakulta.

Bc. Martina Harčárová

Autor práce: Miriama Čekovská

NA KUS REČI S...

Rozhovor s absolventkami Evou Radičovou a Michaelou Babejovou

Učiteľské osobnosti Slovenska 2023

Foto: CEEV Živica

Meno a priezvisko: PaedDr. Eva Radičová
Miesto pôsobenia: ZŠ Márie Rázusovej-Martákovej, Liptovský Mikuláš
Rok ukončenia PF PU v Prešove: 2005
Študiálny program (magisterského štúdia): učiteľstvo pre I. stupeň základných škôl

Meno a priezvisko: Mgr. Michaela Babejová
Miesto pôsobenia: Budimír (okres Košice-okolie)
Rok ukončenia PF PU v Prešove: 2017
Študiálny program (magisterského štúdia): učiteľstvo pre primárne vzdelávanie a pedagogika psychosociálne narušených

Aká bola Vaša cesta k povolaniu učiteľky?

ER: Moja cesta k povolaniu pani učiteľky bola plná hľadania samej seba, sebapoznávania, utvrdzovania sa v tom, čo chcem naozaj v živote robiť. Nebolo to u mňa hneď jasné. Keď som bola malá, hrávali sme sa s mojou sestrou na školu, ale bavilo ma veľa aj iných vecí. Vždy som bola veľmi aktívna, hrala som na klavíri, spievala, kreslila, bola komunikatívna, a práve tieto zručnosti, ktoré som mala, mi neskôr indikovali to, že by som mohla skúsiť učiteľský smer.

MB: Nepochádzam z učiteľskej rodiny, nemali sme v rodine žiadneho pedagóga, no rodičia stále hovorili o mojich učiteľoch s veľkou úctou a rešpektom. Aj keď sa stalo, že niektorý občas trochu zakopol, rodičia skonštatovali: „Je to tiež človek z mäsa a kostí. Možno urobil chybu, ale pokračujeme ďalej.“ A tak som to aj brala. Nikdy u nás doma nepadlo na prácu učiteľa či jeho osobnosť jediné negatívne slovo. Okrem toho som tiež mala v priebehu svojho vzdelávania veľké šťastie na svojich učiteľov – od materskej školy, cez základnú školu, pedagógov na gymnáziu v Levoči i na univerzite v Prešove. A kvalitnými pedagógmi som obklopená doteraz – v škole v Budimíre, kde pôsobím. Začína to našou pani riaditeľkou, ktorá je prirodzeným lídrom a človekom, ktorý nám vlastným príkladom ukazuje, čo znamená profesionalita a ľudskosť, a pokračuje mojimi kolegami.

Na čo si najradšej spomínate zo štúdia na vysokej škole?

ER: Ako som už spomenula, nebola som si vôbec istá, či je práve toto tá správna cesta. Chcem možno povzbudiť študentov, študentky, ktorí/é to cítia podobne, že je to v poriadku. Každá skúsenosť počas štúdia ma niečím obohatila. Aj keď sa možno

počas štúdia neobjavil jasný cieľ, vynárali sa možnosti, príležitosti, formovanie postojov, nadobúdanie zručností. Spomeniem napríklad, že som veľmi nerozumela, prečo sa učíme niektoré predmety, napríklad taký manažment. No až neskôr, v praxi, som pochopila, aké je dôležité, aby sa študenti oboznamovali s tým, ako funguje riadenie školy, všetky procesy, aby neskôr možno lepšie pochopili svoje vedenie škôl, resp. stali sa skvelými lídrami. Najradšej som chodila na Katedru komunikačnej a literárnej výchovy. Veľmi rada spomínam na prof. Liptákovú, ktorá ma sprevádzala pri písaní diplomovej práce. Tiež na doc. Kancíra, nezabudnem na jeho úlohy na rozvíjanie divergentného myslenia a jeho zmysel pre humor. V pamäti mi navždy zostane doktorka Hafičová a jej prístup, vytvárala vždy príjemnú atmosféru a podporovala naše učenie a rast. Očarila ma aj filozofia s prof. Kovalčíkovou. Nemôžem nespomenúť doktorku Miňovú, ktorá bola mojou konzultantkou rigorózneho práce. Ďakujem za jej odborné rady, trpezlivosť, ochotu a podporu.

MB: V rámci vysokoškolského štúdia sa mi najkrajšie spomienky spájajú s prednáškami a seminármi doc. Mgr. Radoslava Rusňáka, PhD. Obdivovala som i dosiaľ obdivujem jeho prácu so slovom, hĺbku jeho myšlienok a predovšetkým mimoriadne silné hodnotové ukotvenie, ktoré každou jeho prednáškou či seminárom prenikalo. Prof. PaedDr. Ľudmila Liptáková, CSc., nám zas odovzdala mimoriadne komplexný prístup k vyučovaniu jazykovej a slohovej výchovy, ktorý podčiarkla svojou ľudskosťou a profesionalitou. Veľmi rada spomínam na doc. Mgr. Tatianu Dubayovú, PhD., PaedDr. Luciu Mikurčíkovú, Ph.D., BCBA, a Mgr. Janu Kožárovú, PhD. Spôsob, akým nám na konkrétnych

príkladoch zo zahraničia (tandemové vyučovanie, rovesnícke učenie, blokové vyučovanie, učenie pre život, rozvíjanie dieťaťa v jeho komplexnosti, práca so silnými stránkami, rôzne stimulačné programy, aplikovaná behaviorálna analýza, charakterové vzdelávanie či rozdelenie triedy na zóny) sprostredkovali tému inkluzívneho vzdelávania, mi poskytol kvalitný základ pre prax v mojej triede. Vďaka vnímavosti Mgr. Hedvigy Hafičovej, PhD., som získala mnoho nekonvenčných pohľadov na bežné situácie zo sveta detí. PaedDr. Erika Novotná, PhD., nám zas ukázala detský svet cez optiku alternatívnych pedagogických smerov. Stavala na filozofických pilieroch pedagogiky Marie Montessori a absolvovali sme i ročný vzdelávací program, ktorý nám v prostredí materského centra Emerka ukázal reálnu implementáciu prvkov montessori pedagogiky do tried. Spomínam si na srdečný, odborný a zároveň pragmatický prístup PaedDr. Anny Derevjaníkovej, PhD., a Mgr. Anny Vašutovej, PhD., na precíznosť a erudovanosť prof. PhDr. Ivety Kovalčíkovej, PhD., na dôslednosť, odbornosť i podporu v dobrovoľníckej činnosti PaedDr. Lucie Šepelákovéj, PhD., na mimoriadne prosociálny prístup Mgr. Vladimíra Fedorka, PhD., na široké spektrum impulzov podnecujúcich diskusiu pod vedením PhDr. Moniky Bobákovéj, PhD., a PhDr. Nikoľety Izdenczyovej, PhD. A to všetko je len malý zlomok toho, čo mi štúdium na fakulte dalo. Každý jeden pedagóg, s ktorým som sa na univerzite stretla, ma niečím inšpiroval a ovplyvnil ma pri mojej pedagogickej práci. Často sa mi v mysli vynárajú momenty a uvedomenia z univerzitného štúdia, ktoré ma dodnes pri mojej práci ovplyvňujú.

Ako vnímate učiteľskú profesiu v súčasnej dobe?

ER: Učiteľskú profesiu považujem za jednu z najkrajších. Som vďačná, že môžem zažívať tie malé veľké zázraky, ktoré sa v mojej triede dennodenne odohrávajú. Učiteľstvo nie je len povoláním, ale aj poslaním, ktoré si vyžaduje srdce, trpezlivosť a neustálu ochotu učiť sa a rásť spolu s našimi žiakmi. Dnes už viem, že kráčam po tej správnej ceste, ktorá má síce mnoho odbočiek, ale každá z nich prispieva k napĺňaniu mojich hodnôt a presvedčení. Viest' mojich žiakov k ľudskosti, rešpektovaniu inakosti, zmyslu pre zodpovednosť, vytrvalosti, odolnosti, adaptabilite, kritickému mysleniu, budovaniu zdravých vzťahov a sebaaponímania. Zároveň učiteľskú profesiu považujem za veľmi náročnú. Pracujem so žiakmi a ich rodičmi, ktorí majú rôzne hodnotové nastavenie a očakávania od školy a učiteľa. Vybudovanie dôvery, založenej na vzájomnom rešpekte a porozumení, si vyžaduje čas a nadhľad. Každý deň ma táto práca učí, že trpezlivosť, odolnosť či moje vlastné zdroje, ako si uchovať fyzickú, mentálnu či emocionálnu odolnosť, sú tiež nesmierne dôležité a v mojej práci kľúčové. Lebo len spokojný, šťastný, zdravý a hodnotovo pevne ukotvený učiteľ môže ďalej odovzdávať kus seba svojim žiakom.

MB: So zmenami v rámci spoločnosti, ktoré prirodzene prichádzajú, prichádza i potreba flexibility, prispôsobenia sa týmto zmenám – či už z pozície učiteľa alebo kohokoľvek iného. Súčasné deti potrebujú byť (rovnako ako deti v minulosti i tie v budúcnosti) obklopené múdrymi, láskavými a dôslednými dospelými. Myslím si, že toto je úlohou nás učiteľov – byť im sprievodcami na ich ceste poznáním, byť

tými, ktorí ich podporujú a veria im i dávajú rozvojovú spätnú väzbu.

Kto Vás nominoval na cenu Učiteľská osobnosť Slovenska 2023?

ER: Keď mi prišla samotná nominácia na cenu Učiteľská osobnosť Slovenska 2023, nevedela som, kto ju poslal, keďže bola anonymná. Priznám sa, že som veľmi neplánovala prihlášku do súťaže odoslať, keďže to znamenalo pre mňa vyjsť zo svojej zóny komfortu a ísť tak trochu s kožou na trh. Tesne pred uzávierkou odoslania prihlášok mi telefonovali organizátori súťaže, ktorí takýmto spôsobom povzbudzujú nominovaných učiteľov, aby prihlášku odoslali a nebáli sa ukázať verejnosti, v čom spočíva ich výnimočnosť. V ten deň mi pani Zuzana Labašová prečítala text nominácie, ale vynechala jednu časť. Bola som veľmi dojatá, pamätám si, ako som skladala bielizeň a šomrala si popod nos, že kto ma to mohol nominovať. Do toho prišla za mnou moja dcéra a povedala mi: „Maminka, ale to nemusí byť len človek, ktorý s tebou pracuje, ale aj ten, ktorý s tebou žije.“ Bolo tam: „Pani učiteľku poznám už 15 rokov, je to moja mamina a zároveň najsilnejšia žena, akú si len viete predstaviť. Každý deň si všimam, ako sa snaží na sebe pracovať, chce, aby deti ku škole mali pozitívny vzťah, myslím si, že jej to ide a výsledky vníma aj okolie. Som na ňu nesmierne hrdá.“ Trvalo mi päť hodín, kým som veľmi komplexnú prihlášku vyplnila, ale stálo to za to.

MB: V rámci ocenenia Učiteľská osobnosť Slovenska som získala viacero nominácií – od rodičov detí, ktoré momentálne učím, od rodičov detí, ktoré som učila a aktuálne sú na druhom stupni našej základnej školy, a tiež od kolegov. Už vyjadrenie podpory v rámci samotných

nominácií so sebou prináša radosť a dobrý pocit. Cítim a veľmi si vážim podporu zo strany svojho blízkeho okolia, mojich žiakov a ich rodičov, vedenia školy, kolegov i celkom neznámych ľudí.

Aké boli Vaše prvé pocity/dojmy z ocenenia?

ER: Šťastie, vďačnosť, rešpekt, pokora... Zmes rôznych pocitov. Je pre mňa obrovskou cťou, že som prevzala ocenenie Zastúpenia európskej komisie za podporu európskych hodnôt z rúk Vladimíra Šuchu. Bola som nesmierne vďačná, že tomu, v čo verím a o čom som presvedčená, že odovzdávanie vedomostí nie je jedinou úlohou školy, ale aj každodenné šírenie ľudskosti a pochopenia, schopnosť reflektovať ľudskú dôstojnosť, zásadu rovnosti a prijímanie inakosti, dbanie na spravodlivosť a vzájomný rešpekt medzi učiteľom a žiakmi, tiež šírenie dobročinnosti skrz dobrovoľnícku prácu, bolo ocenené. Keď vyhlásili moje meno druhýkrát, bola som dojatá, o to viac, že vedľa mňa sedela moja dcéra, ktorá to prežívala spolu so mnou. Nesmierne si vážim ocenenie Ceny verejnosti. Vnímam to ako dôkaz toho, že sila učiteľského povolania rezonuje v našej spoločnosti, tiež šírenie a zdieľanie pozitívnych príbehov a príkladov dobrej praxe môže byť inšpirujúce, motivujúce a mať pozitívny dosah na nás všetkých. Je to potvrdenie toho, že učitelia sú výnimoční a nenahraditeľní v ére moderných technológií a umelej inteligencie.

MB: Ocenenie som prijala s vďačnosťou, pokorou, radosťou i zodpovednosťou. Uvedomujem si pozornosť, ktorá spolu s ocenením prichádza a budem sa usilovať nakladať s ňou múdro a tak, aby som šírila

myšlienky, ktorým sama verím a ktoré majú podľa mňa potenciál meniť veci k lepšiemu.

Čo je pre Vás výzvou do ďalšej práce?

ER: Tých výziev je viac. Jednou z nich je neustály odborný rast. Aj učiteľ s niekoľkoročnou praxou potrebuje z času na čas refresh svojich pracovných zaužívaných postupov. Ďalšou výzvou je udržiavanie otvorenej a efektívnej komunikácie s rodičmi mojich žiakov. Vytváranie komunity, podpora a dôvera zo strany rodičov je kľúčová pre rozvoj ich detí. Tiež vytváranie inkluzívneho prostredia, aj v kontexte novej reformy. Chcem byť nielen učiteľom, ale aj mentorom, koučom a sprievodcom, ktorý podporuje profesionálny rast ostatných učiteľov. Verím, že spolupráca a vzájomné učenie sa medzi kolegami vedie k celkovému zlepšeniu kvality vzdelávania.

MB: Chcem rozvíjať a kultivovať to, čo mi bolo dané. Ocenenie, ktoré som aktuálne získala, vytvára priestor využiť tento čas zmysluplne a posunúť poslanstvo či inšpiráciu ďalej. Výzvou je pre mňa hľadanie toho, čo je skutočne dôležité a čo budú moji žiaci v živote naozaj potrebovať. Identifikovať to, vyfiltrovať a venovať sa tomu naozaj podstatnému. Kľúčové je pre mňa rozvíjanie životných zručností, toho, aby boli dobrými ľuďmi, aby boli láskaví k sebe i k svojmu okoliu, aby boli čestní, úctiví, trpezliví, zdravo sebavedomí, spolupracujúci, aktívni, priateľskí i starostliví.

Čo by ste odkázali našim študentom – budúcim učiteľom?

ER: Nech pozerajú očami, počúvajú ušami, ale vnímajú aj srdcom. Nech si užívajú roky štúdia a aj keď im nie všetko teraz bude dávať zmysel, časom, po rokoch, sa im začnú veci aj z čias štúdia vynárať

a zapadať do seba ako puzzle. Nech nasávajú plnými dúškami všetko, čo im štúdium ponúka. Nech sa venujú sebe, sebaznávaniu, nech majú čo najviac zdrojov, ktoré im pomáhajú v časoch, keď sa necítia úplne najlepšie a budujú si emocionálnu či fyzickú odolnosť. Nech si budujú kvalitné vzťahy. A ešte by som im chcela odkázať nasledovné: Veľmi vás potrebujeme, naše deti vás potrebujú, naša spoločnosť potrebuje kvalitných, hodnotovo správne nastavených, rozhladených, múdrych učiteľov, ste veľmi potrební. Preto študujte, učte sa od tých najlepších, hľadajte cesty, ako sa to robiť dá a robte to najlepšie, ako viete. Držím veľmi palce.

MB: Pomôžem si myšlienkou Márie Montessori, ktorá ma mimoriadne oslovuje. Tá povedala: „Darujme deťom krídla nezávislosti a korene zodpovednosti.“ Myslím si, že ak sa nám podarí vytvárať deťom príležitosti pre budovanie samostatnosti a zároveň dôslednosti, vytvoríme im ideálne prostredie pre to, aby sa stali dospelými, ktorí majú otvorenú myseľ, poznajú vlastnú hodnotu a zároveň nešliapu po hodnote iných.

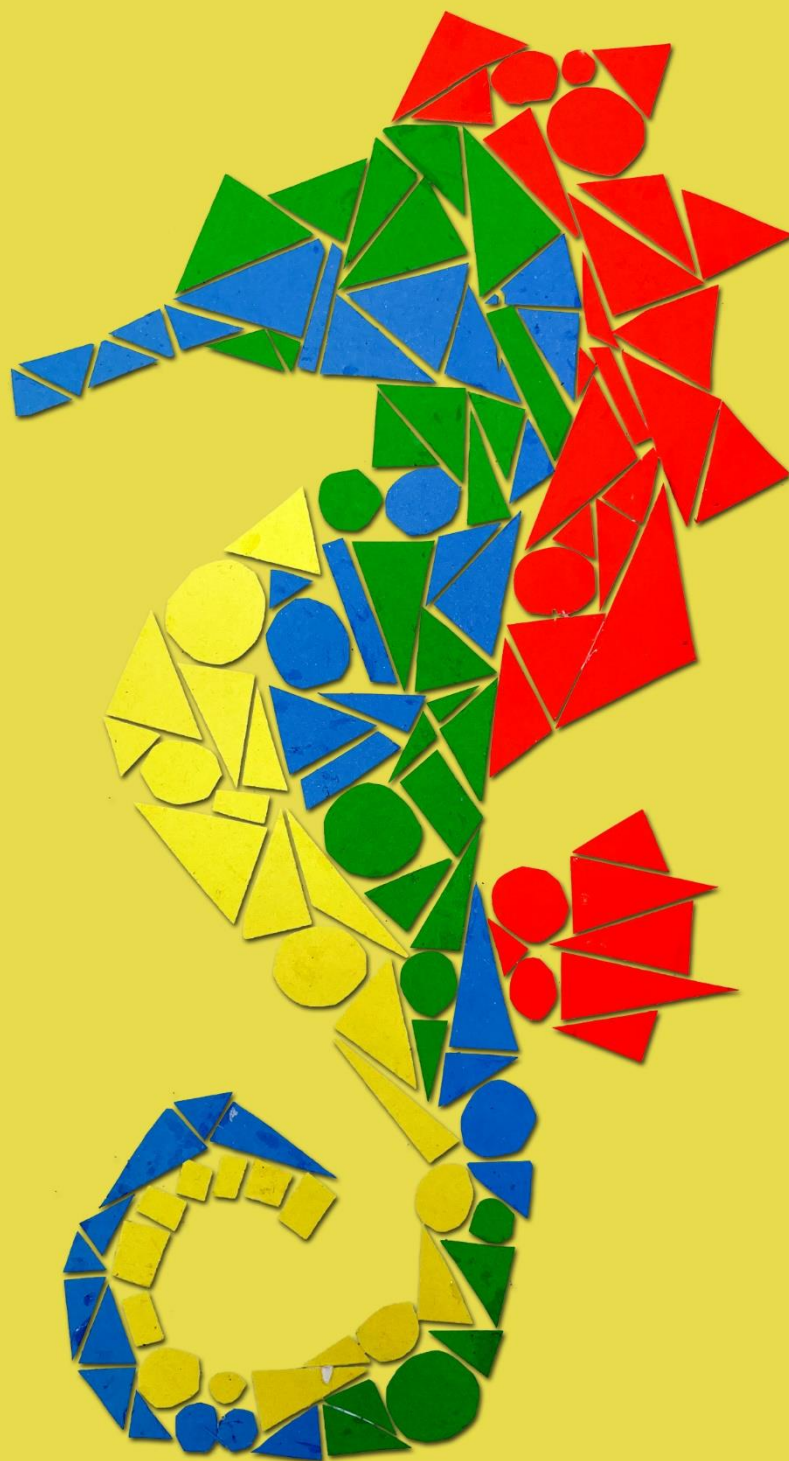
Rozhovory pripravila:

PaedDr. Monika Miňová, PhD.,

za čo jej je Artuš veľmi vďačný.

Blahoželáme Mgr. Michaele Babejovej k získaniu ocenenia Učiteľská osobnosť Slovenska.

Blahoželáme PaedDr. Eve Radičovej k získaniu Ceny Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku a Ceny verejnosti.

Autor práce: Jaroslava Čepová

KEŽ RAZ BUDEM VELKÝ, BUDEM UČITELOM

Jarné prázdniny optikou študentiek predškolskej pedagogiky

Foto: PaedDr. Monika Miňová, PhD.

Vzdelávacie cesty môžu byť obohacujúcim zážitkom pre budúcich profesionálov a práve to zažili študentky druhého a tretieho ročníka magisterského stupňa odboru predškolskej pedagogiky v dennej a externej forme štúdia počas jarných prázdnin. Ich nedávna exkurzia po významných miestach v Prešove a Košiciach otvorila dvere do fascinujúceho sveta vzdelávania a pedagogiky. Exkurziu pre študentky pripravila PaedDr. Monika Miňová, PhD.

26. 2. 2024

V pondelok sa študentky pedagogickej fakulty vydali na exkurziu do Prešova, kde mali jedinečnú príležitosť navštíviť Štátnu školskú inšpekciu a Odbor školstva, kultúry a cestovného ruchu. Táto skúsenosť im poskytla hlbší pohľad do monitorovania kvality vzdelávania a riadenia škôl v regióne. V Štátnej školskej inšpekcii študentky získali dôležité informácie týkajúce sa hodnotenia kvality vzdelávania od pani inšpektoriek Mgr.

Márii Hudákovej a PaedDr. Gabriely Mochňákovej. Diskutovalo sa o postupoch hodnotenia a spôsoboch, ako inšpekcia pomáha zlepšovať vzdelávacie procesy. Tieto poznatky budú pre budúcich pedagógov neoceniteľné, keďže si uvedomujú dôležitosť pravidelného monitorovania a hodnotenia výučby. Následne navštívili Odbor školstva, kultúry a cestovného ruchu, ktorý poskytol študentkám pohľad na riadenie a zastúpenie škôl v regióne. Informácie z pravej ruky sme získali od PaedDr. Jitky Semivanovej, vedúcej oddelenia školstva, mládeže a školského úradu. Táto skúsenosť im umožnila lepšie pochopiť administratívne procesy a úlohu, ktorú zohráva tento odbor v podpore vzdelávania a kultúry. Celkové poslanie tohto dňa exkurzie bolo obohatiť naše teoretické informácie o reálne skúsenosti odborníkov.

27. 2. 2024

Utorok priniesol pre študentky predškolskej pedagogiky ďalšiu fascinujúcu etapu ich exkurzie, tentokrát do Košíc, kde sa zoznámili s fungovaním štátnej školskej inšpekcie a prácou magistrátu mesta Košice v súvislosti s materskými školami. Na začiatku dňa študenti navštívili štátnu školskú inšpekciu v Košiciach, kde si ešte raz, ale v iných súvislostiach vďaka pani inšpektorkám PaedDr. Eriky Turákovej a PaedDr. Ivety Feketeovej priblížili jej fungovanie a dôležitosť v rámci vzdelávacieho systému. Okrem toho mali sme možnosť vyskúšať si analyzovať správy z inšpekcií v rôznych školách, kde sme sa zamerali na identifikáciu chýb a diskutovali o možnostiach ich nápravy. Táto časť exkurzie poskytla nám študentom cenný

pohľad na praktické aspekty hodnotenia a zlepšovania kvality vzdelávania.

Neskôr sme sa presunuli na magistrát mesta Košice, kde sme sa venovali fungovaniu materských škôl v rámci mesta. Táto časť exkurzie nám umožnila, vďaka PhDr. Silvii Sviatkovej, lepšie pochopiť prácu magistrátu v súvislosti s riadením a podporou materských škôl. Študenti sa zoznámili s rôznymi aspektmi vedenia materských škôl, súčasnými výzvami, s obsahom a agendou pracovníka, o ktorého post sa raz aj my môžeme uchádzať.

Celková skúsenosť z exkurzie do Košíc poskytla študentom hlbší pohľad do riadenia a fungovania inštitúcií, ich náplne práce, čo nám pomôže pri príprave na našu budúcu kariéru v tejto oblasti.

28. 2. 2024

V stredu sme sa vrátili do mesta Prešov, kde sme sa zameriavali na spoznávanie nových aspektov vzdelávania. Naše kroky smerovali do Národného inštitútu vzdelávania (NIVAM) a do súkromnej materskej školy Elba, kde nás čakali vzrušujúce objavy a nové inšpirácie.

Návšteva NIVAM bola pre nás nesmierne obohacujúca, keďže nám poskytla novú perspektívu na profesijný rozvoj budúcich pedagógov. Diskutovali sme s PaedDr. Janou Paleschovou, MBA, o profesionálnom rozvoji a možnostiach ďalšieho vzdelávania pre učiteľky materských škôl, čo zohráva kľúčovú úlohu pri príprave kvalitných a informovaných učiteľov.

V súkromnej materskej škole Elba sa študenti stretli so zriaďovateľom Ing. Emilom Blichom, riaditeľkou Stelou Kačalovou a učiteľkami, ktoré zodpovedali za vedenie vzdelávacieho procesu a rôzne

špecifiká, ktoré táto materská škola ponúka. Škola sa špecializuje na pohyb a umenie, čo otvorilo študentom nový pohľad na možnosti vedenia školy a prinieslo nové nápady do ich pedagogickej praxe a možného budúceho zamestnania.

Celková skúsenosť z návštevy Prešova v stredu priniesla študentom široké spektrum nových poznatkov a inšpirácií, ktoré im pomôžu pri ich profesijnom raste a pri príprave na ich budúce povolanie.

29. 2. 2024

Vo štvrtok sme navštívili súkromnú materskú školu, ktorá sa nachádza v meste Košice. Materská škola využíva prvky Montessori pedagogiky a poskytuje jedinečný prístup k vzdelávaniu.

Naše návštevy boli rozdelené do troch skupín, pričom každá skupina sa venovala inej vekovej kategórii vo výchovno-vzdelávacom procese. Počas nášho stretnutia sme mali príležitosť stretnúť sa so

zriaďovateľkou a riaditeľkou materskej školy. Riaditeľka PaedDr. Patrícia Fekete nám vysvetlila didaktický materiál Montessori pedagogiky, ako napríklad červeno-modré tyče a matematiku aj prostredníctvom Hejného metódy.

Táto skúsenosť nás naplnila inšpiráciou pre našu budúcu prax a obohatila nás novými informáciami. Spoznanie Montessori pedagogiky nám poskytlo nové inšpiratívne nápady do pedagogickej praxe a ďalšiu perspektívu na vzdelávanie detí.

Exkurzie boli nielen vzdelávajúce, ale tiež inšpirujúce pre študentky, ktoré získali náhľad do rozmanitých aspektov predškolskej pedagogiky. Táto exkurzia vytvorila príležitosť pre študentky, aby sa priblížili k realite svojho povolania a aby lepšie pochopili, akým spôsobom môžu prispieť k vzdelávaniu budúcich generácií a možno aj víziu a perspektívu na uplatnenie v praxi.

Bc. Andrea Imrichová
Bc. Mária Snováková

Foto: PaedDr. Monika Miňová, PhD.

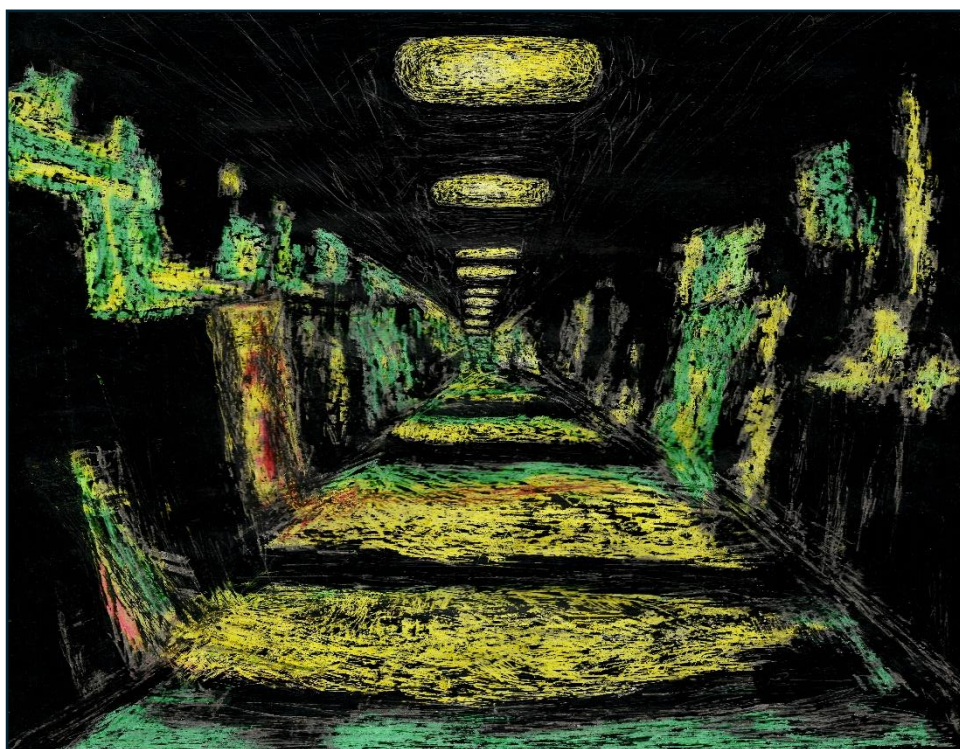
Autor práce: Viktória Kotlarová

INŠPIRUJ SA NAŠIMI ŠTUDENTMI

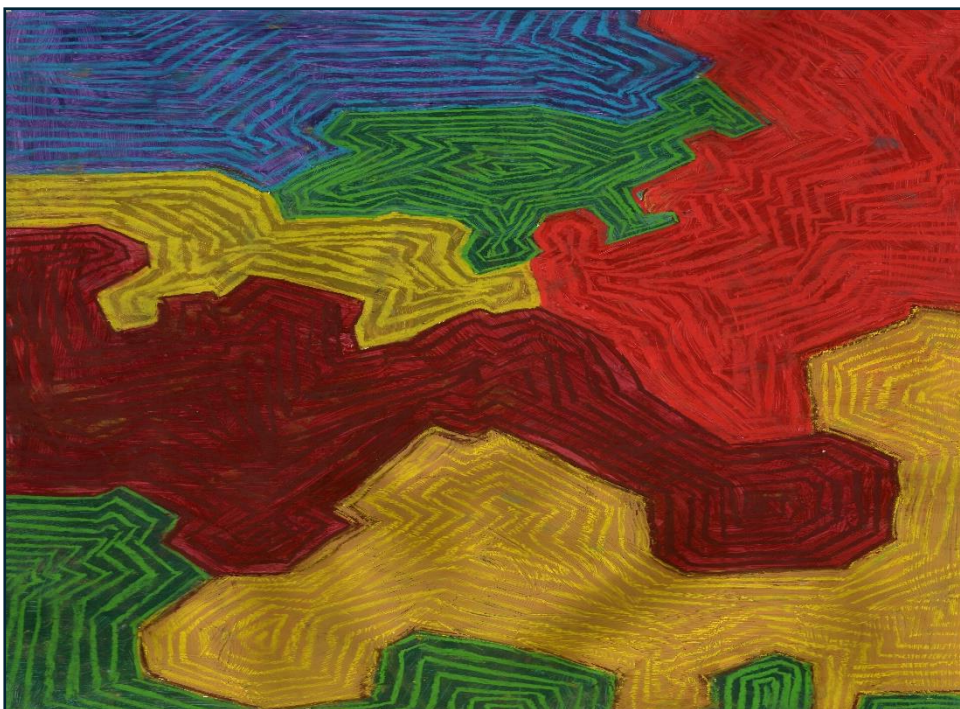
Rovnomoc

Dňa 6. mája 2024 sa na našej fakulte konala *Študentská vedecká a umelecká konferencia*, na ktorej ste mohli vidieť práce našej talentovanej študentky **Emy Šimovej**. Ak ste to nestihli, *Artuš* vám ich s radosťou prináša a praje príjemné pozeranie!

Práce Emy Šimovej do časopisu vybral Mgr. Slavomír Capek, PhD., ktorý zároveň im vymyslel názvy, za čo mu je *Artuš* veľmi vďačný.

Iniciácia

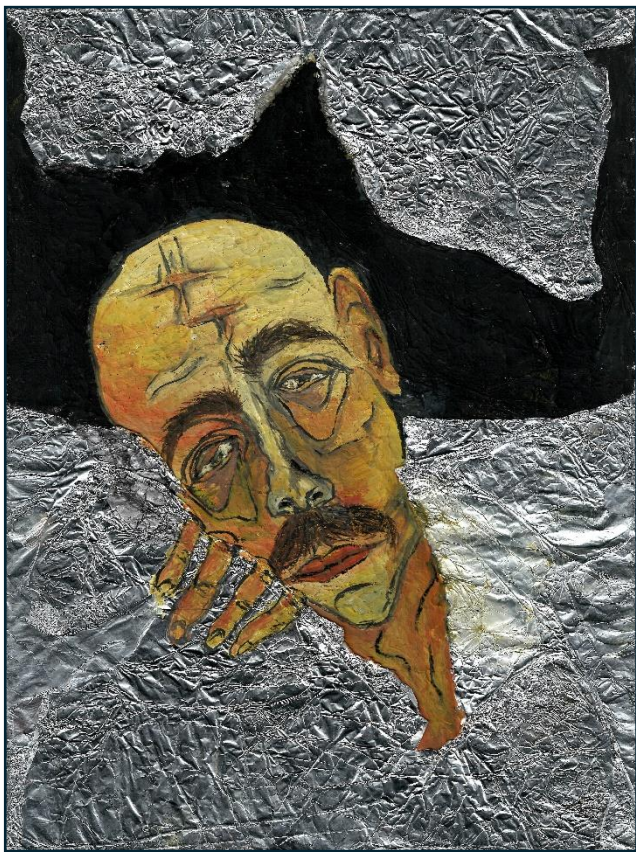
Skúška pamäti

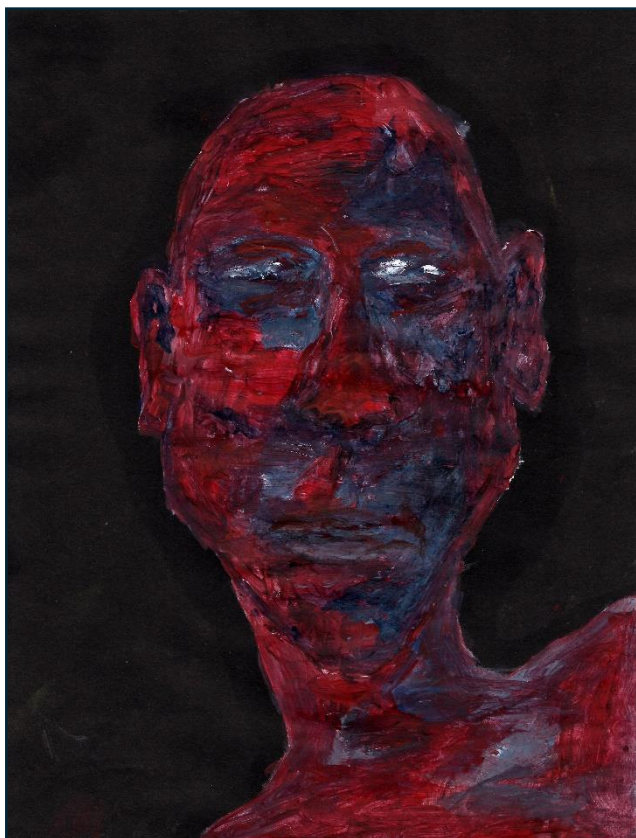
**Ked' sa kvety
tónom klaňajú**

Tiché volanie

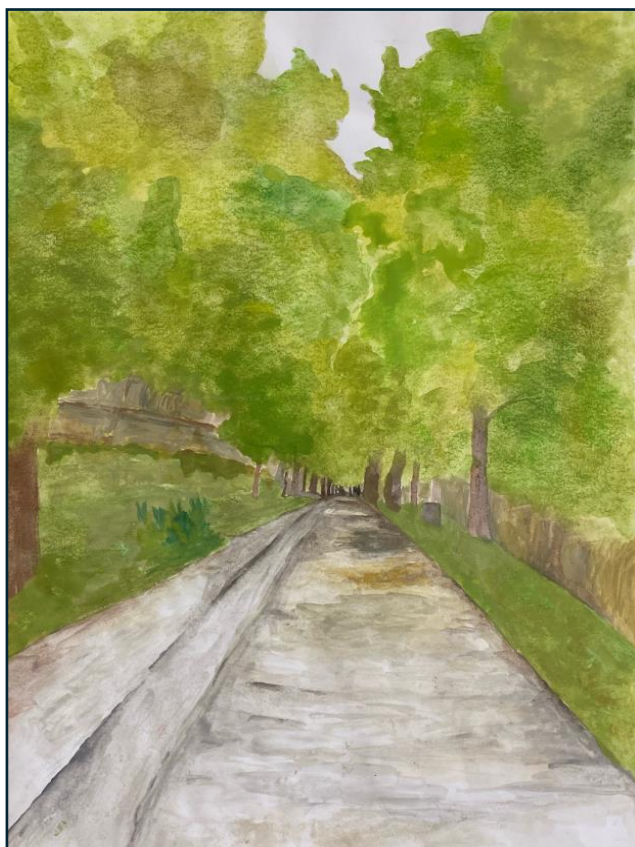
Iba raz

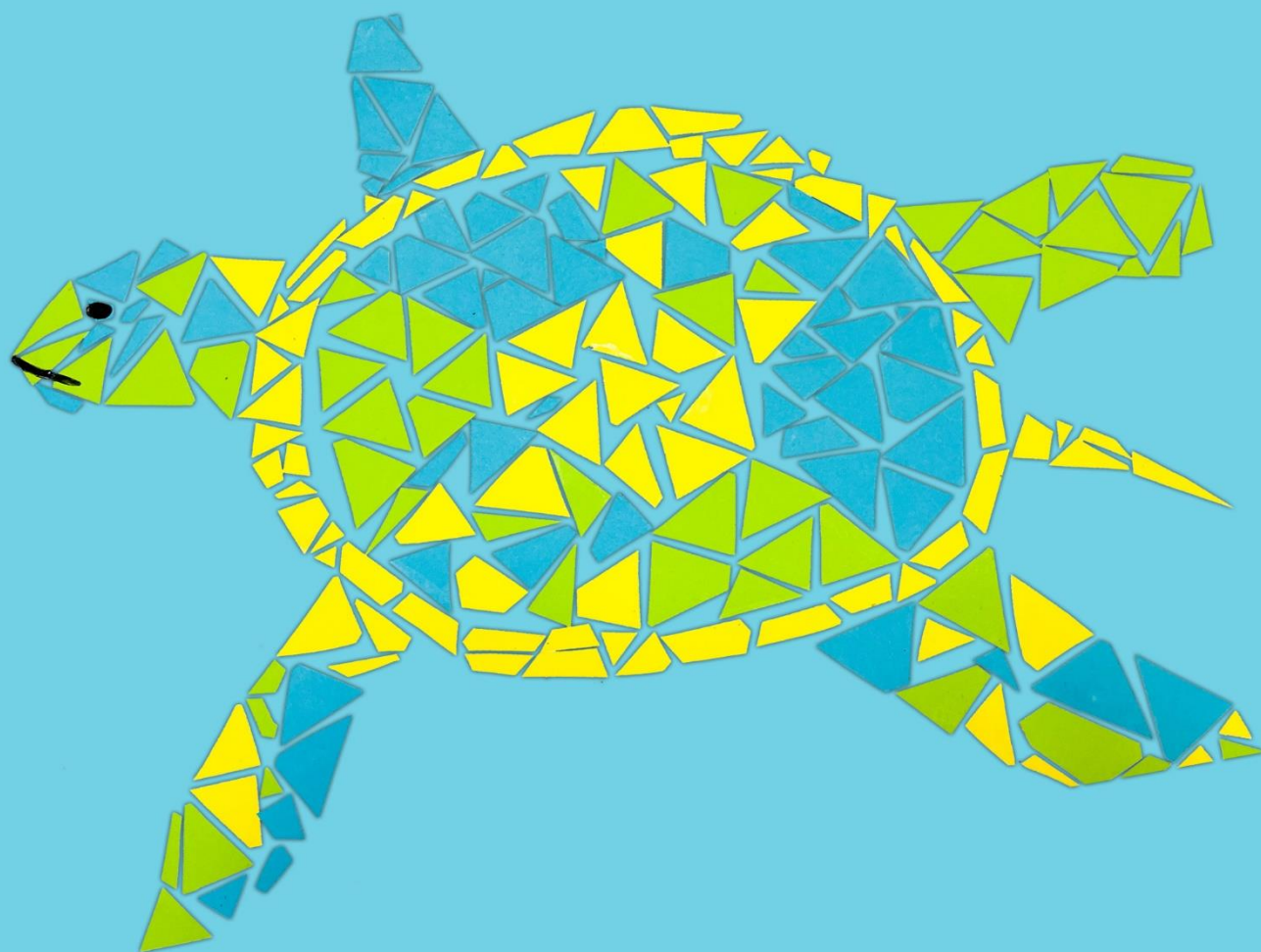
Vidím skrz teba

Vnútorné svetlo

Zelenobitie

Autor práce: Viktória Ondrišová

POŤ VON

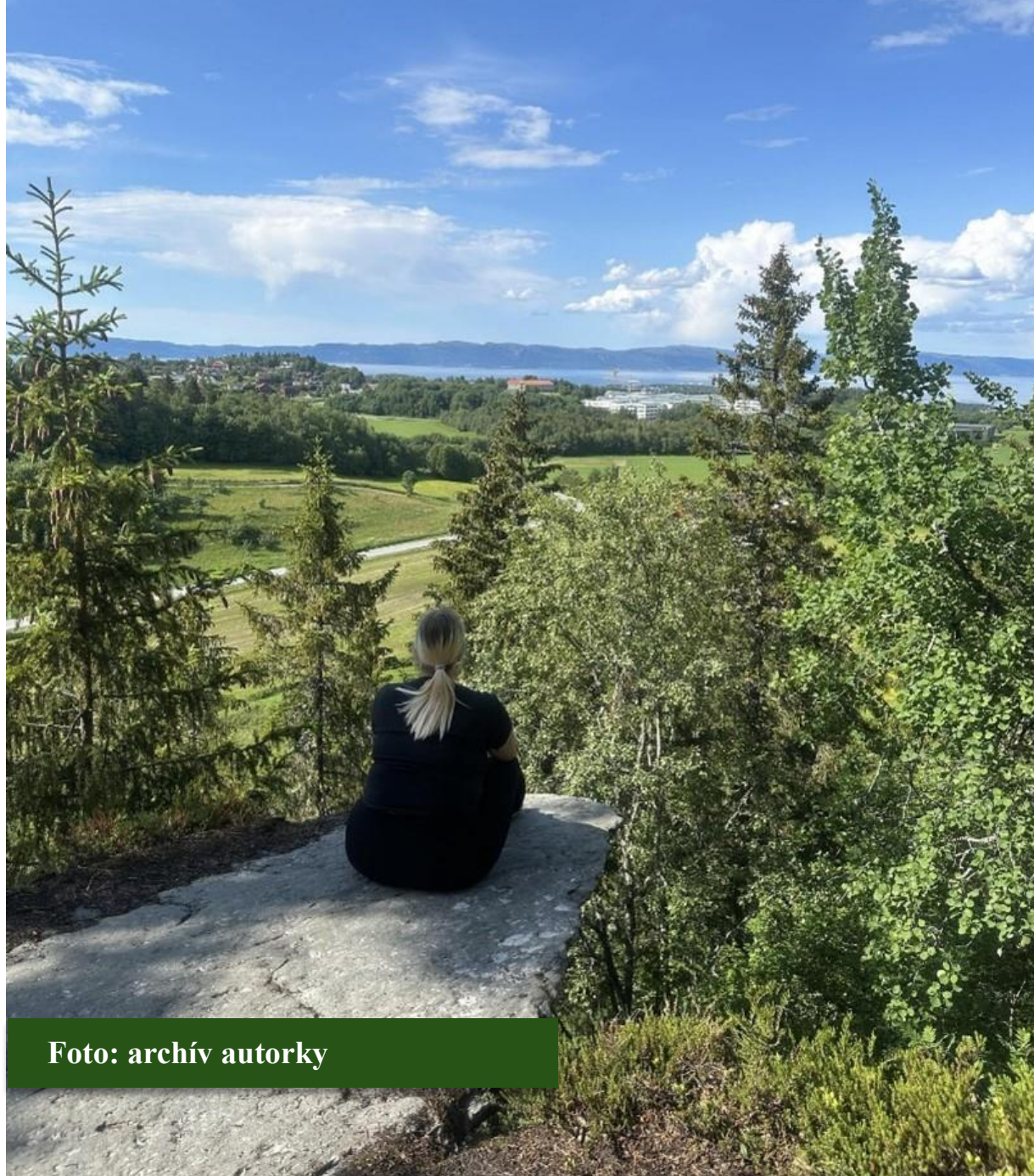

Foto: archív autorky

Študijné dobrodružstvo v Trondheime

Program Erasmus+ mi bol predstavený už na začiatku môjho bakalárskeho štúdia odboru špeciálnej pedagogiky. Ako študentka prvého ročníka som sa rozhodla, že tejto možnosti dám šancu a pri prvej možnosti podám prihlášku. Počas môjho prvého semestra som ale na celý svoj plán zabudla. Všetko sa ale zmenilo, keď sa jedna z mojich spolužiačok chcela prihlásiť do programu a presvedčila aj mňa. Zhodou náhod sme obidve chceli prežiť semester v Nórsku, a tak sa začala moja cesta na sever.

Po absolvovaní pohovoru v angličtine a neskôr prekvapivo pozitívnom zistení, že som

pohovorom prešla a mala možnosť ísť študovať na semester do Nórska, som zistila, že tam pôjdem sama. Táto správa už nebola tak pozitívna. Som človek, ktorý je viac introvert ako extrovert a predstava, že by som mala ísť niekam sama, vo mne vzbudila stres a strach. Nakoniec po dlhých rozhovoroch s rodinou, kamarátmi, priateľom a taktiež sama so sebou som sa rozhodla, že na semester do Nórska pôjdem.

Môj semester som strávila v meste Trondheim. Mesto Trondheim bolo prvé hlavné mesto Nórska a v súčasnosti je stále korunovačným miestom nórskeho kráľa. Toto mesto sa tiež považuje za študentské mesto, sídli tu druhá

najväčšia univerzita v Nórsku, a to NTNU (Nórska univerzita prírodných vied a technológie) a taktiež univerzita, ktorú som navštevovala ja, a to Queen Maud University College of Early Childhood Education. Táto univerzita sa zameriava na predškolskú pedagogiku, ktorú som počas semestra študovala aj ja. Ako študentka špeciálnej pedagogiky som sa mala možnosť hlbšie venovať predškolskej pedagogike a získať nové informácie.

Univerzita nebola ako univerzity, ktoré vidíme vo filmoch či seriáloch. Tak ako naša Pedagogická fakulta, aj táto univerzita bola menšia, no vďaka tomu si boli ľudia bližší a celková atmosféra bola pozitívna. Počas môjho navštevovania univerzity som si vždy pripadala vítaná, bolo to miesto, ktoré dávalo najavo, že je taktiež určené pre študentov, či už študentským klubom a študentskou miestnosťou, ktorá bola určená len pre študentov, ale aj malými miestnosťami, ktoré sa nachádzali na univerzite a bolo možné si ich prenajať na individuálne alebo skupinové štúdium. Menším šokom pre mňa boli hodiny a samotní učitelia. Učiteľov sme tu oslovovali krstným meno. Dôvodom je vytvorenie rovnocenného vzťahu, ktorý som mala možnosť vidieť už v materských školách. Samotné hodiny boli nielen plné výkladu, ale mali sme možnosť taktiež pracovať v skupinách, diskutovať o školstve v našich krajinách, teda som ani nemala čas sa nudiť.

Počas štúdia som sa stretla s rôznymi predmetmi a formami učenia. Jednou zaujímavosťou bol divadelný týždeň. Počas tohto týždňa sme si v skupinách pripravili pre deti z materskej školy krátke divadelné predstavenie. Bol to týždeň plný driny a zábavy. Vďaka tomu som mala možnosť ešte viac spoznať samú seba a taktiež mojich spolužiakov. Mala som taktiež možnosť učiť sa a zažiť takzvanú riskantnú hru (risky play). Ide o hru, kde patrí napríklad lezenie po stromoch a skalách, narábanie s nožom či pomoc pri varení. Tento druh hry bol často prítomný počas mojej praxe a taktiež sme sa tejto hre venovali aj počas prednášok. Často bolo pre mňa ťažké nezasiahnúť, keď som videla dieťa liezť po strome alebo po nábytku, no podľa môjho mentora to bol spôsob, ako sa deti naučia posúvať svoje hranice a prekonať strach.

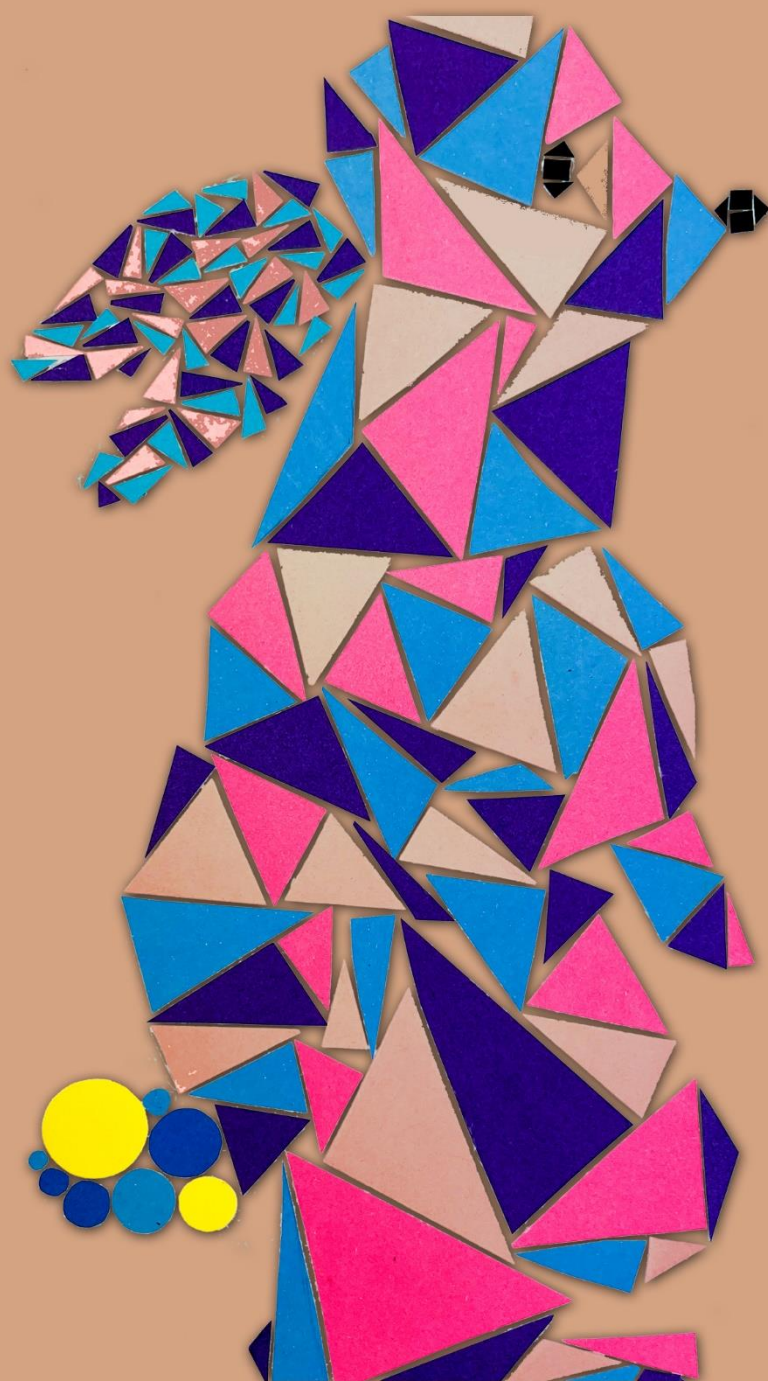
Veľkou súčasťou môjho pobytu bola prax. Veľkým prekvapením bolo, že sme prax mali až dvadsaťpäť dní. Počas praxe som objavila veľké množstvo rozdielov, z ktorých ma niektoré taktiež šokovali. V Nórsku deti na obed nedostávajú dvojchodové menu teplého jedla. Každý deň majú deti iné jedno jedlo, v ktorom sa nachádza často ryba

a zelenina, veľmi málokedy som sa stretla s mäsom. Taktiež veľmi veľkým rozdielom bola príprava na vyučovanie. Počas mojej praxe som každý deň strávila približne šesť až sedem hodín v materskej škole a občas počas tohto času som mala taktiež možnosť pracovať na svojich aktivitách a nič som si nemusela pripravovať doma. Mala som možnosť spoznať a učiť sa od množstva vzdelaných ľudí v mojej materskej škole. Táto prax bola veľmi obohacujúca a pomohla mi pozeráť sa na pedagogiku úplne iným spôsobom.

Môj pobyt ale nebol iba o škole a praxi. Mesto Trondheim, ako som už napísala, je študentské mesto a to bolo možné aj vidieť. Z našej skupiny som si našla množstvo úžasných ľudí, s ktorými sme mali stále možnosť niečo robiť. Nenavštívila som iné mestá, no myslím si, že som si aj tak Nórsko užila naplno. Mesto ponúka veľké množstvo možností, či už pre ľudí, ktorí radi trávia čas sami, alebo pre sociálne typy. V meste sa nachádza množstvo kaviarní, parkov, kde som trávila čas počas teplejších dní (niektoré boli také teplé ako na Slovensku), úžasných reštaurácií, klubov, ale taktiež nádherná príroda, množstvo turistických ciest, ciest pre bežky, bicyklovanie a dokonca taktiež množstvo jazier, v ktorých je možné sa okúpať.

Pred samotným príchodom do Nórska som mala asi ten najväčší stres v mojom živote, no môžem povedať, že aj cez ten plač a strach to stálo za to. Mala som možnosť spoznať úžasných ľudí, naučiť sa mnoho užitočných vecí, spoznať novú krajinu a prežiť úžasný semester v Nórsku. Ak si niekto, kto sa takisto ako ja bojí sám niekam vycestovať, tak ti len poviem, neváhaj a ak máš možnosť – choď do toho!

Ema Juhászová

Autor práce: Radoslava Fedorová

COME HERE

Foto: archív autorky

Erasmus in Prešov – A Slovakian Gem

"Travel is fatal to prejudice, bigotry, and narrow-mindedness, and many of our people need it sorely on these accounts. Broad, wholesome, charitable views of men and things cannot be acquired by vegetating in one little corner of the earth all one's lifetime." – Mark Twain

Embarking on an Erasmus journey is an exciting adventure that opens up new horizons, both academically and personally. I am Laura, a special needs education student from Germany and I had the incredible opportunity to spend a semester in Prešov. I applied to the program on a whim, but it turned out to be one of the best

decisions of my life. Choosing Prešov for my Erasmus stay was driven by my curiosity about Eastern Europe and a desire to immerse myself in a hidden cultural treasure. Stepping off the train in Prešov, I was greeted by a city that felt historical, cozy, and warm. I fell in love and it felt like the time of my life had begun. Studying in Prešov was very different than back home. The number of students was way smaller; sometimes we were only two students in one class, which was great. I definitely learned a lot. But the highlight of my studies were the professors. Not only are they knowledgeable, but also very approachable, supportive, and so very kind. I truly felt very encouraged and motivated.

Prešov's location allowed me to explore Slovakia and beyond. Weekend trips to the High Tatras for hiking, visits to historic towns like Košice, and spontaneous adventures to nearby countries like Poland, Hungary, Austria and Slovenia were unforgettable. Each destination offered a unique blend of history, culture, and natural beauty, making my travels a rich tapestry of experiences. *"Beauty is not just what meets the eye, it is also what touches the soul and uplifts the spirit."* – Unknown. This sentiment captures the essence of what I experienced during my time in Eastern Europe. The region's beauty transcends its picturesque landscapes and architectural wonders. It is found in the warmth of its people, the depth of its history, and the richness of its culture. From the charm of Prešov to the serene majesty of the High Tatras, Eastern Europe offers a visual feast. Yet, its true beauty lies in the moments that touch the soul-shared laughter with new

friends, the profound stories woven into centuries-old traditions, and the heartfelt hospitality of locals who welcome you as one of their own. In Eastern Europe, beauty is not merely seen; it is felt deeply. It's in the heartfelt conversations and the quiet reflection in serene landscapes. It's an immersive experience that uplifts the spirit and leaves an indelible mark on the heart. Sampling Slovak cuisine, from bryndzové halušky to hearty soups was a culinary adventure that couldn't be missed.

Erasmus is not just about academics; it's also about forging lifelong friendships. I made friends from all over the world, each bringing their unique perspective and stories. I am so very grateful for each and everyone that made my stay in Prešov unforgettable. We laughed, went on adventures, even the dangerous kinds, cooked together, studied, and promised to meet again. It's the people around you that make life special and I will never forget the incredible time we had together. Looking back, my Erasmus stay in Prešov was a transformative experience. Not only has it broadened my academic horizons, it has also enriched my life with cultural experiences and friendships that I will cherish forever. For future Erasmus students I have one piece of advice: embrace every moment, it's a journey that will leave a lasting mark on your heart. As I bid farewell to Prešov, I carry with me a treasure of memories and an enduring gratitude for this beautiful chapter of my life.

Laura Winkens

Autor práce: Slávka Beňová

POLITICO STUDENTUS

Akademický senát PU v Prešove

v LS 2023/2024

Letný semester 2023/2024
v Akademickom senáte PU prinieslo
prerokovanie nasledujúcich bodov:

- Prerokovanie a schválenie Informácií o možnostiach štúdia v bakalárskom a magisterskom stupni štúdia v akademickom roku 2024/2025 a Prijímacieho konania na doktorandské štúdium v akademickom roku 2024/2025.

- Vyjadrenie súhlasu na nájom nehnuteľnej veci na dobu 10 rokov.

- Schválenie Štatútu Fakulta humanitných a prírodných vied PU v Prešove.

- Schválenie Študijného poriadku PU v Prešove.

- Schválenie Disciplinárneho poriadku PU v Prešove.

- Schválenie člena Študijnej komisie Akademického senátu PU v Prešove za CUP.

- Schválenie Rozpisu rozpočtu Prešovskej univerzity v Prešove PU v Prešove.

- Schválenie Metodiky rozpisu dotácie Prešovskej univerzity PU v Prešove.

- Schválenie Rozpisu dotácie zo štátneho rozpočtu Prešovskej univerzity PU v Prešove na rok 2024.

- Schválenie Výročnej správy o činnosti Prešovskej univerzity v Prešove za rok 2023.

- Schválenie Výročnej správy o hospodárení Prešovskej univerzity v Prešove za rok 2023.

- Prerokovanie správy o činnosti Správnej rady Prešovskej univerzity v Prešove za rok 2023.

18. 3. 2024 AS PU v Prešove si vypočul kandidáta navrhnutého Ministrom školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR, Mgr. Ľuboša Michel'a, a vyjadril súhlas s členstvom v Správnej rade PU v Prešove .

Jednotlivé body na zasadnutiach AS PU v Prešove boli prerokované a schválené.

Hana Kocáková

Akademický senát Pedagogickej fakulty PU v Prešove

v LS 2023/2024

Akademický senát sa počas letného semestra akademického roka 2023/2024 stretol dvakrát.

Prvé zasadnutie sa konalo 7. 3. 2024, kedy členovia akademického senátu prerokovali a schvaľovali:

- Informácie o prijímacom konaní na akademický rok 2024/2025 a podmienky prijatia na štúdium doktorandských študijných programov akreditovaných na Pedagogickej fakulte PU v Prešove.

- Vyhlásenie volieb do študentskej časti Akademického senátu Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove.

Volebná a mandátová komisia vyhlásila na 29. 4. 2024 doplňujúce voľby členov Akademického senátu Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove za študentskú časť. V týchto voľbách kandidovalo sedem študentov a na základe získaných hlasov sa členkami AS PF PU v Prešove stali študentky: Alexandra Fleischerová, Soňa Jeszeová a Simona And'alová.

Druhé zasadnutie sa konalo korešpondenčnou formou a prebiehalo od 9. 5. do 13. 5. 2024. Bolo zvolané z dôvodu prerokovania a schválenia

návrhu dekanke Pedagogickej fakulty PU v Prešove na členov Disciplinárnej komisie PF PU v Prešove.

Akademický senát Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove pracoval v letnom semestri 2023/24 v zložení:

Predsedníčka AS PF PU v Prešove:

PaedDr. Anna Derevjaníková, PhD.

Podpredsedníčka AS PF PU v Prešove za zamestnaneckú časť:

doc. Mgr. Katarína Vužňáková, PhD.

Podpredsedníčka za študentskú časť:

Bc. Sofia Michňáková,

Tajomníčka AS PF PU v Prešove:

Mgr. Iveta Gal Drzewiecka, PhD.

Členovia za zamestnaneckú časť:

PhDr. Nikoleta Izdenczyová, PhD.,
doc. Mgr. Marek Mokriš, PhD.,
doc. PaedDr. Alica Petrasová, PhD.,
Mgr. Patrícia Mirdalíková, PhD.

Členovia za študentskú časť:

Bc. Natália Hadbavná,
Bc. Simona Mikitová,
Bc. Adriana Sušková.

Bc. Sofia Michňáková

Foto: archív ŠRPF

Študentská rada Pedagogickej fakulty PU v Prešove v akademickom roku 2023/2024

Akademický rok 2023/2024 sa pre študentskú radu niesol v duchu aktivít spojených s dianím na fakulte. V úvode akademického roka sme aktívne spolupracovali na príprave imatrikulácie pre prvákov, kde sme sa podieľali na vytvorení programu, ktorý sa odohrával nielen v interiéri, ale taktiež v exteriéri. V interiéri boli pre našich prvákov pripravené známe televízne relácie ako Inkognito či Nákupné maniačky. Nezabudnuteľnou súčasťou bola aj oddychová čajovňa, v ktorej bolo pripravené občerstvenie. Čajovňa však bola tento rok obohatená aj o výstavu umeleckých diel od Mgr. Ivety Polák

Čuchtovej, PhD. V exteriéri sme priblížili študentom krásy mesta Prešov. Ukázali sme im prešovskú kalváriu, Ekocentrum, Štátnu vedeckú knižnicu v Prešove, pobočku Slniečko Krajskej knižnice P. O. Hviezdoslava v Prešove, Vodárenskú vežu, ale aj rôzne podniky. Na záver imatrikulácie čakala študentov bohatá tombola, v ktorej mohli získať hodnotné ceny.

Prezentácia fakulty na dni otvorených dverí je neodmysliteľnou súčasťou pre študentskú radu. Sme veľmi radi, že sme sa mohli stretnúť s potenciálnymi študentmi a mohli im tak priblížiť informácie o štúdiu, ale taktiež aj o študentskom živote na fakulte.

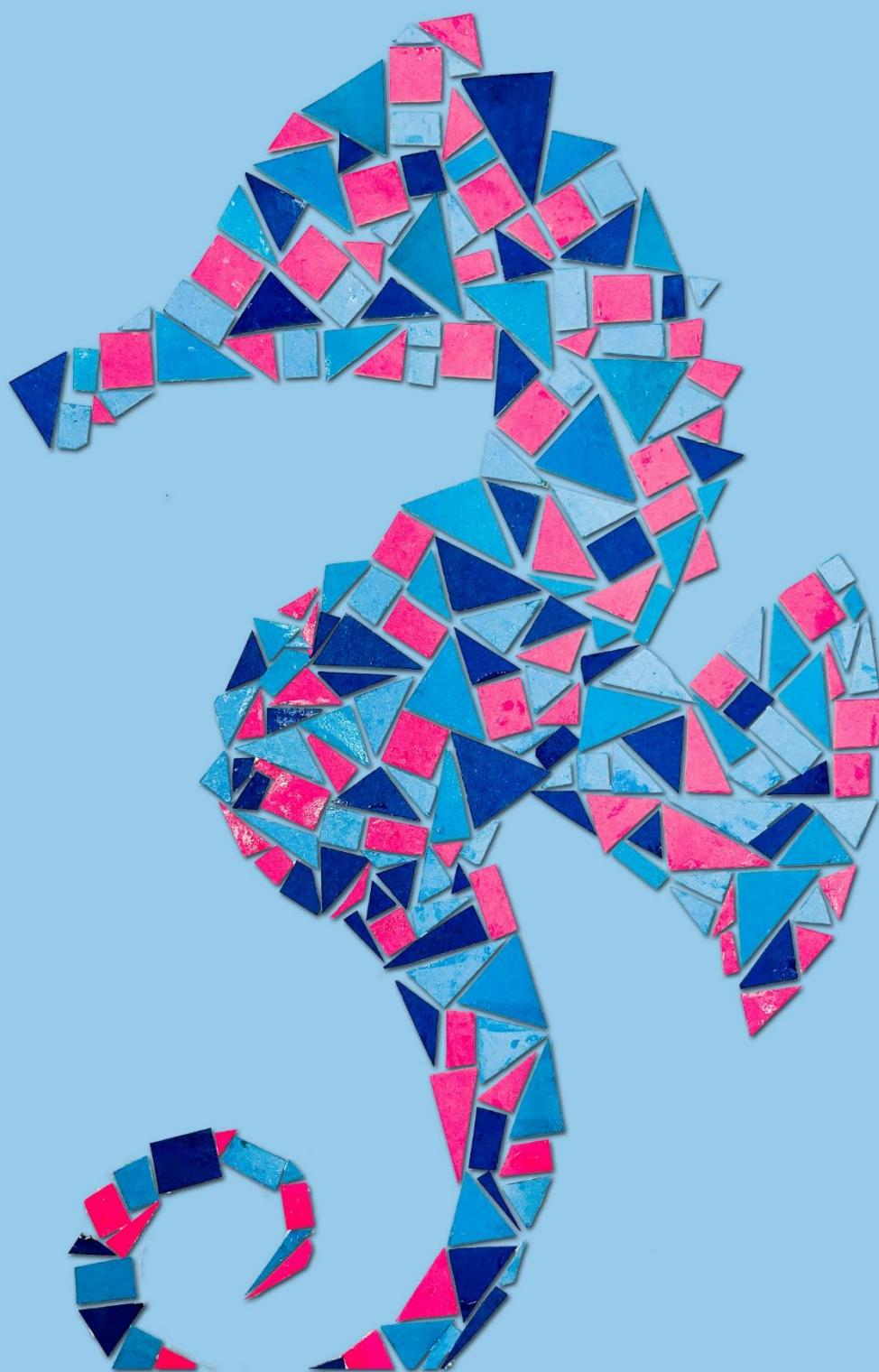
Zorganizovali sme vianočné trhy, kde študenti našej fakulty predávali svoje výrobky za účelom pomôcť iným. Stánky boli rôzne, napríklad s vianočným pečivom či ozdobami. Vytvorili sme tak vianočnú atmosféru, ktorá sa niesla chodbami našej fakulty. Zúčastnila sa ich aj Súkromná základná škola DSA Mukačevská, ktorá nás navštívila so svojimi žiakmi.

Záver zimného semestra sa taktiež niesol v duchu pomoci iným. Darovanie krvi malo veľký úspech, nakoľko sa ho zúčastnili aj študenti z iných fakúlt našej univerzity.

Letný semester sme otvorili plesom pre študentov a vyučujúcich našej fakulty. Tak, ako to už býva zvykom, na plese nechýbalo vedenie fakulty a taktiež študenti, ktorých prišlo okolo sto. Počas plesu nás sprevádzala hudobná skupina Emes z Orlova, ktorá sa postarala o skvelú zábavu. Nechýbal ani rôznorodý program, ktorý nás sprevádzal a bavil počas celého večera. Pre študentov bola pripravená aj bohatá tombola, ktorá mnohých milo prekvapila a potešila.

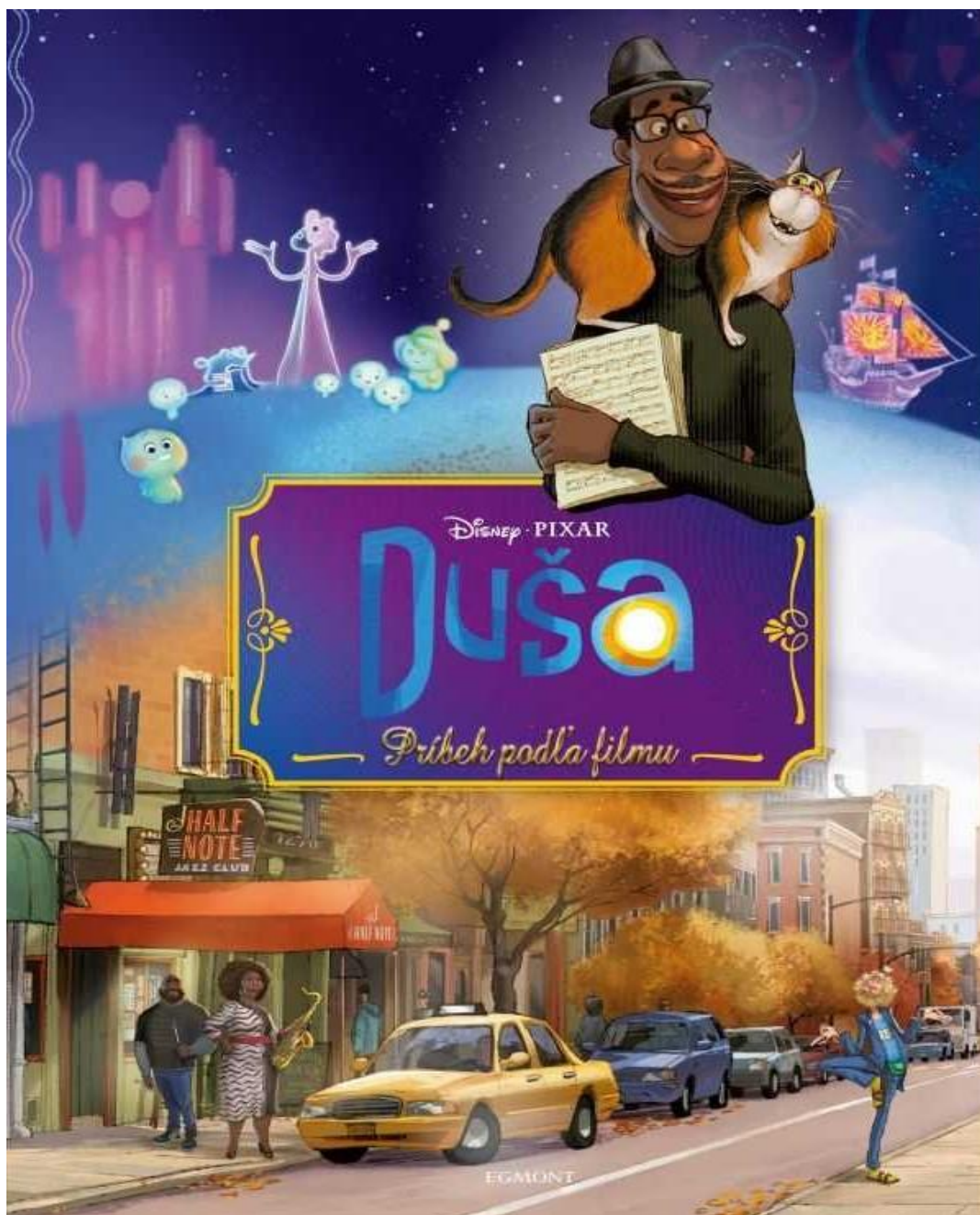
Študentská rada Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove sa na vás teší aj v akademickom roku 2024/2025.

Bc. Patrícia Jarošová

Autor práce: Viktória Mihaľová

KNIHY V RUKÁCH BUDÚCEHO UČITEĽA

Obálka knihy: dostupná na internete

Každý z nás má v sebe iskru

Po zaznení témy som akýsi čas rozmýšľala, akú knihu vám predstavím. Chcela som vám totiž ponúknuť knihu, ktorá sa bude svojou hlavnou myšlienkou líšiť od klasických rozprávkových kníh.

Knihu, napísanú na základe reálneho života, plného prekážok, nezodpovedaných otázok. Knihu s pútavým príbehom, no najmä s hlbokou myšlienkou na konci knihy, ktorá vás donúti premýšľať a vnímať život inak,

ako ste možno niektorí doposiaľ vnímali. Možno si v duchu hovoríte: „Existuje vôbec takáto kniha? Existuje kniha, ktorá spĺňa všetky tieto zložité kritériá?“

Veru áno! Predstavujem vám knihu s názvom *Duša*.

Prečo som si vybrala práve túto knihu? Tak trochu som sa v nej videla. Dobré... Možno viac než trocha. Možno úplne. Priam by som povedala, že táto kniha je zrkadlom môjho života.

V knihe sa dočítate o hlavnej postave, ktorú predstavuje Joe Gardner. Stredoškolský učiteľ hudobnej náuky, ktorého nenapĺňa spôsob, akým šíri svoje zapálenie pre hudbu. Joe je totiž famóznym klaviristom, ktorého snom je zaradiť sa medzi veľikánov jazzu, a tak svoj voľný čas vyplňa na pódiu.

Avšak jedného dňa sa mu celý život doslova prevráti hore nohami. Dostane totiž ponuku zahráť si s absolútnou jazzovou legendou Dorotheou Wiliamsovou. So zapálením a eufóriou kráča do svojho útulného bytu, keď sa tu však zvrtnie na päte a padá do kanálu. Keď sa po chvíľke Joe prebral, stál v úplnej tme, iba jeho telo jemne žiarilo. Stál na pohyblivom chodníku, ktorý sa približoval k jasnému svetlu. Keď sa poobzeral, videl okolo seba tak isto žiariace postavy ako on sám. Boli to duše. Duše, ktoré splnili svoj účel na tejto zemi a pomaly postupovali na miesto zvané *Veľké potom*.

Joe chytila panika, pretrhol tmu, v ktorej sa nachádzal, a dopadol na miesto nazývané *Veľké predtým*, kde dostal úlohu školiteľa. Každému školiteľovi bola zverená jedna malá duša, ktorá hľadala svoju iskru. Joe skúšal množstvo spôsobov, ako v nej ten oheň zapáliť, avšak márne. Joevi nezostávalo veľa do večerného koncertu s Dorotheou, a tak spoločne s dušou 22kou, ktorá mu bola zverená do opatery, vymysleli tajný plán, ktorý nevyšiel úplne podľa ich predstáv.

A tuto sa zastavím. Kniha je náročná a zložitá pri opisovaní udalostí, keďže každý detail je nadmieru dôležitý. Zároveň pri písaní slohu som uznala za vhodné to ukončiť práve tajným plánom Joe a 22ky, keďže mojím cieľom bolo vás udržať v napätí...

Na prvý pohľad vo vás kniha môže vzbudzovať pocit, že jej obsah je prídlhý. Avšak mýlite sa. Na každej strane nájdete trochu textu vyplneného obrovskými ilustráciami. Ilustrácie sú detailné spracované vďaka Disney Storybook Art Teamu, farebné a najmä pútavé. Kniha *Duša* je spracovaná na základe príbehu z filmu *Duša* od Pixar. Preklad zhotovila Veronika Baluchová.

Po prečítaní vo vás kniha vyvolá pocit zvedavosti a uvedomenia. Kniha poukazuje na jednoduché krásy života, ktoré si dennodenne my ľudia pripúšťame ako obyčajné samozrejmosti. Pomaly padajúci

list, chuť prvého kúska čerstvej cesnakovej pizze či radosť z ľudského smiechu. To všetko berieme ako samozrejmosť. Deň za dňom náš život berieme ako samozrejmosť.

Naopak, kniha vo vás môže vyvolať aj pocit neistoty, ktorý vás donúti premýšľať nad tým, akými nezmyselnými vecami ste sa doposiaľ zaoberali. Kniha nám jasne a zreteľne poukazuje na to, že sme dostatočne pripravení žiť naplno!

V neposlednom rade by som vám chcela podať zopár myšlienok, ktoré som si zapísala po prečítaní knihy *Duša*.

Život je plný príležitostí, len musíš vedieť hľadať. Musíte byť odhodlaní robiť spontánne veci a nečakať vždy na niečo či na niekoho. Nehľadať šťastie a svoju iskru v ľuďoch. Každý z nás má v sebe iskru,

ktorú treba nájsť jedine v sebe. Je potrebné prebádať svoju dušu, svoje srdce.

Joe Gardner si po celý svoj život myslel, že jeho poslaním a jeho zmyslom života je práve hudba. Avšak po vyplnení jeho snov sa iskra, ktorú on vnímal, stratila. Zmenila sa len na príjemnú spomienku. No plameň v ňom nevzplanul. Čo teda bolo zmyslom Joeovho života? Čo je teda našim zmyslom života?

Emma Mitriková

Esej vznikla v rámci predmetu *jazykovedné východiská edukácie* pod vedením PhDr. Alexandry Brestovičovej, PhD., za čo jej je Artuš veľmi vďačný.

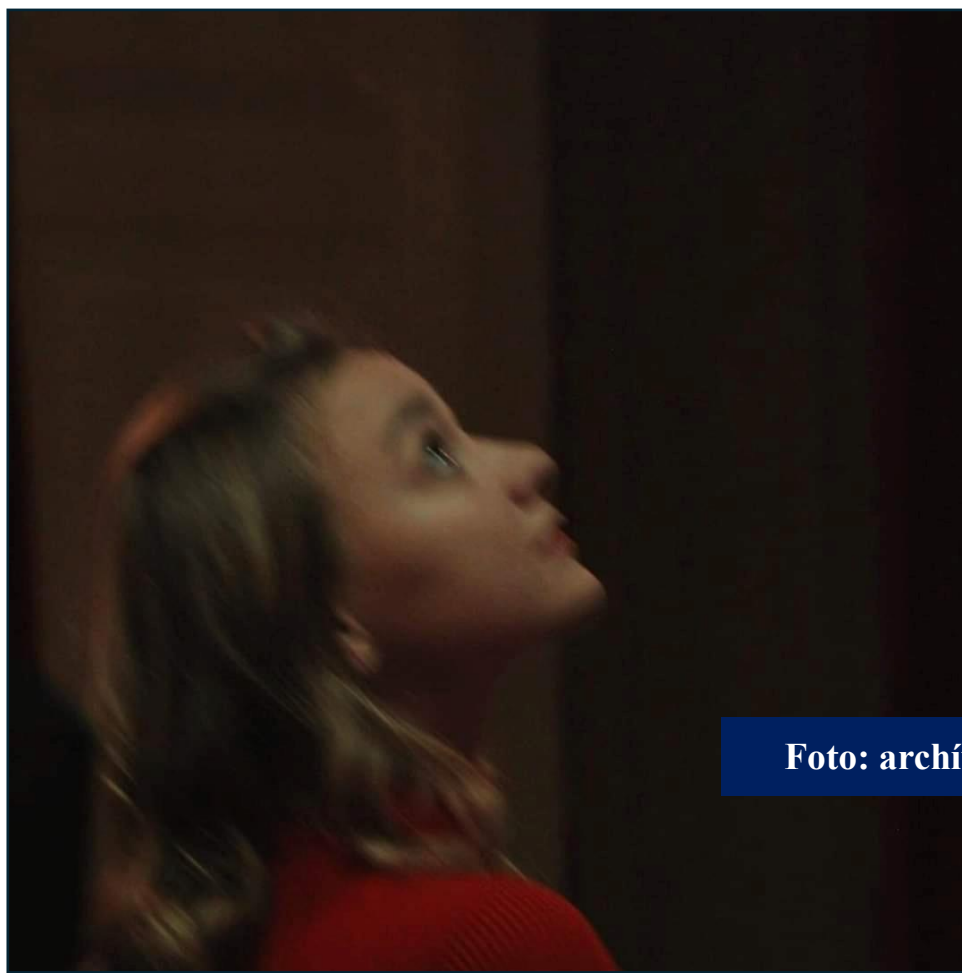

Foto: archív autorky

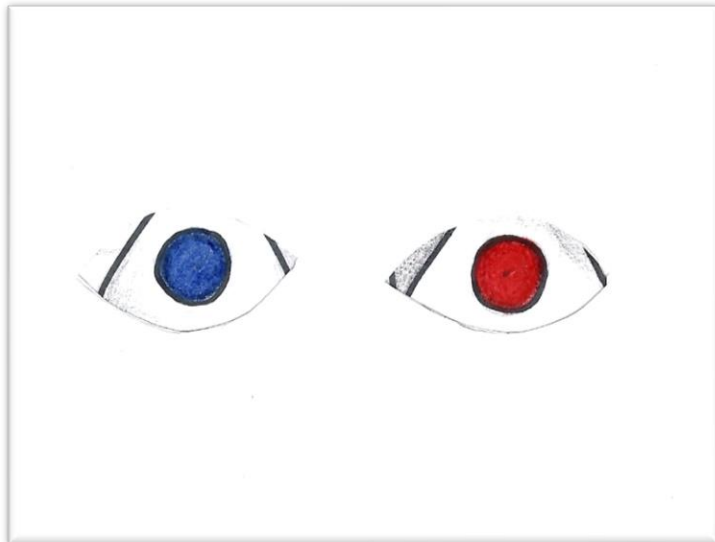

Autor práce: Kristína Horovská

ART U ŠTUDENTOV

OČI?

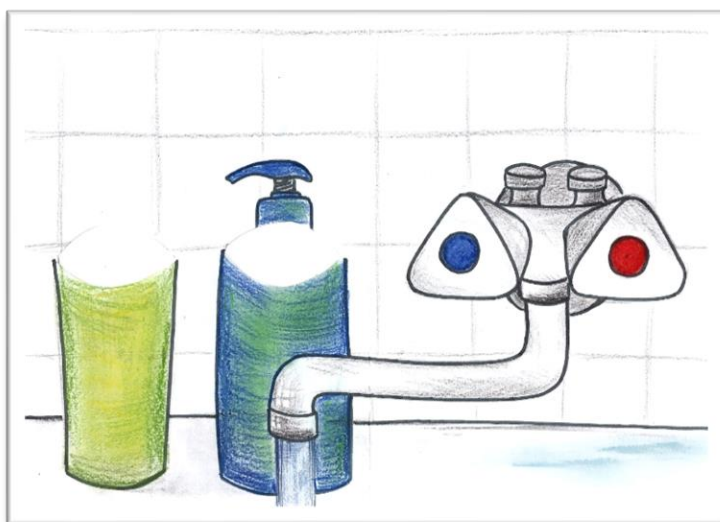
Čo myslíš, že sa skrýva za týmito očami?

Robot?

Dopravné značky?

Skoro...

Na námiet obrazovej knihy *Oči* od poľskej autorky Iwony Chmielewskej vytvorila študentka **Bernadett Zboraiová** dve knižné dvojstrany pod vedením Mgr. Dávida Dziaka, PhD., v rámci predmetu *didaktika jazykovej a literárnej výchovy*.

SVET OČAMI...

Zamyslel si sa niekedy nad tým, ako vidí svet zviera?

Na námet rozprávky *Dva balvany* z knihy *Myšacia polievka* od amerického autora Arnolda Lobela vytvorila študentka **Nikola Halčíková** prácu pod vedením Mgr. Dávida Dziaka, PhD., v rámci predmetu *didaktika jazykovej a literárnej výchovy*.

HRDINKA NA KOLESÁCH

Na záver vám prinášame začiatok príbehu *Hrdinka na kolesách* študentky **Ivety Geročovej**, ktorá si ho aj zilustrovala. *Artuš* vám praje príjemné čítanie.

Venovanie

Chodenie. Tak prirodzený, automatický pohyb ako dýchanie. Podvedome nerozmýšľate nad tým, aký výnimočný pocit je cítiť zem pod nohami. Dotyk bosých chodidiel na tráve. Tento príbeh chcem venovať všetkým, ktorí sa nevzdávajú a bojujú za svoju nezávislosť. Napriek rôznym hendikepom a životným ťažkostiam.

„Gratulujem, narodilo sa vám zdravé dievčatko,“ povedala mi mamička. Tento príbeh som už poznala naspamäť.

„Mamička, a čo bolo potom?“ nechcela som, aby prestala rozprávať.

Pohľadila ma po hlave a láskavo sa usmiala.

„Dostala som ten najkrajší dar. *TEBA*,“ pohľad jej smutne klesol nižšie.

Keď som bola maličká, doktori povedali, že som ako ostatné detičky v mojom veku. Ale keď som bola väčšia, zistila som, že patríam medzi menšiu skupinku detí, ktoré boli trošičku jedinečnejšie, ako ostatné. Mamička sa o mňa veľmi bála, ale bola som statočná a všetko som zvládla.

Čoskoro budem veľká školáčka. Budem poznať písmenká a vedieť počítať do milión. Nepoznám hodiny, tatko rýchlo vbehol ku mne a mamičke do izby.

„Dievčatá, snáď nechcete prísť hneď prvý deň neskoro. Šup-šup. Čoskoro odchádzame.“

Pred bránami školy som sa cítila taká maličká, až na mňa doľahol strach. Deti pobehovali okolo mňa. Smiali sa a kričali. Niektoré sa poznali. Ach jaj, keby som mala aj ja nejakých kamarátov, chcela by som mať kamarátku. Takú, s ktorou by som sa mohla porozprávať a hrať sa s bábikami. Do škôlky som chodila len máličko, lebo som bola často chorá.

Zacítila som pohľady skupinky starších žiakov. Niečo si zašuškali. Jeden z chalanov na mňa pozrel a začal sa smiať. Zacítila som ruku na svojom ramene. Tatko sa ku mne naklonil.

„Neboj, Lili, všetko zvládneš. Si pripravená?“

Zhlboka som sa nadýchla a odpovedala: „Áno.“

Pred vchodom nás čakala pani učiteľka. Jej pohľad bol prísny.

Celú si ma obhliadla. Oči jej pristáli na mojom fialovom vozíku. Milo som sa usmiala. Dvihla zrak vyššie.

K rodičom.

„Pán riaditeľ sa mi nezmienil o zdravotnom postihnutí vašej dcéry.“

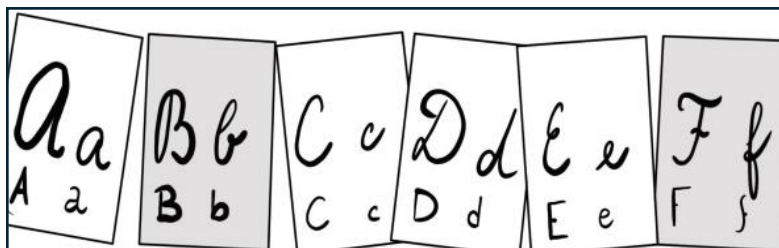

Vedela som, čo tým myslí. Mamička ma pripravovala na to, že budem veľmi jedinečná a ostatné deti tomu nebudú hneď chápať. Ale ja sa do školy teším. Určite to bude kopec srandy.

„Problémom ale je, že naša škola nie je dostatočne inkluzívna a bezbariérová na to, aby ju vaša dcéra mohla navštevovať ako INÉ deti. Je mi to ľúto. Obávam sa, že to nebude možné.“

„Pani učiteľka, sľubujem, že budem poslušná, prosím, dovoľte mi ostať.“
Slzy som mala na krajíčku. Nechcela som chodiť inde. Mne sa páčila táto škola.

„Uvidím, čo sa bude dať robiť,“ povedala neisto.

2.

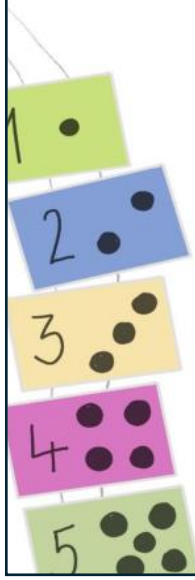
Dostať ma do triedy trvalo večnosť. Samé schody a schody. Deti už sedeli v laviciach.

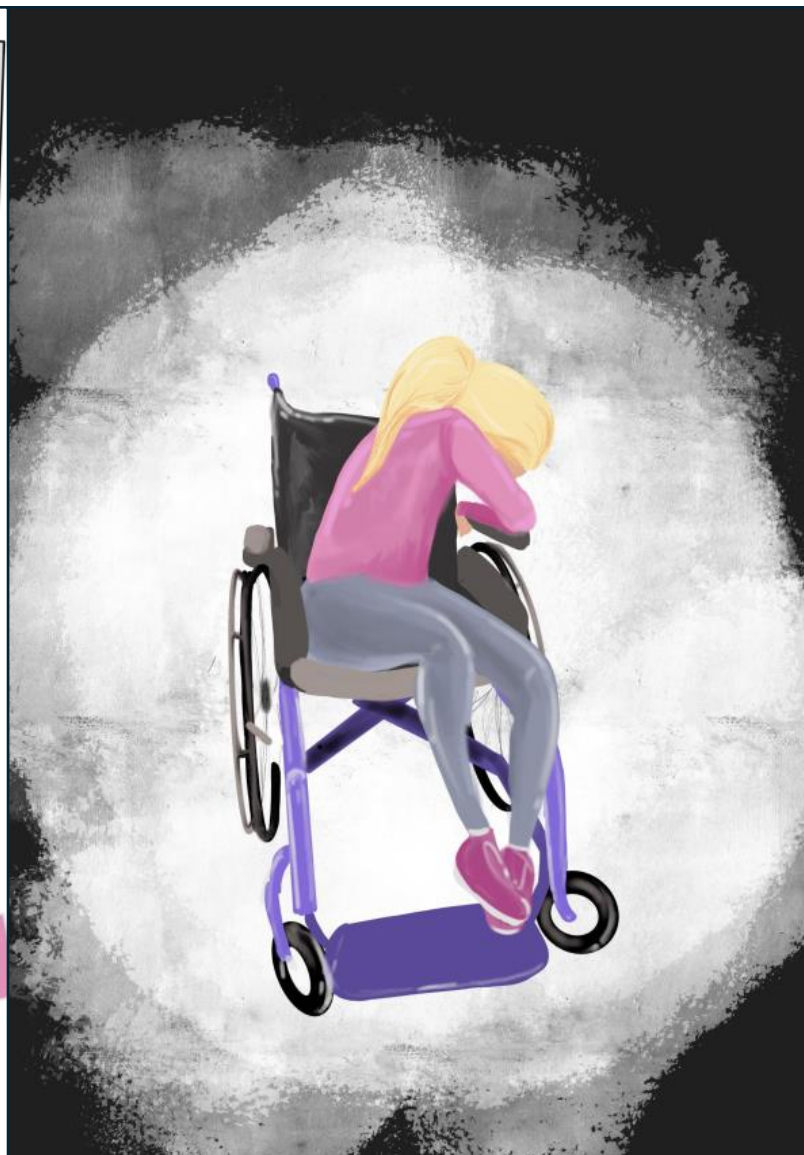
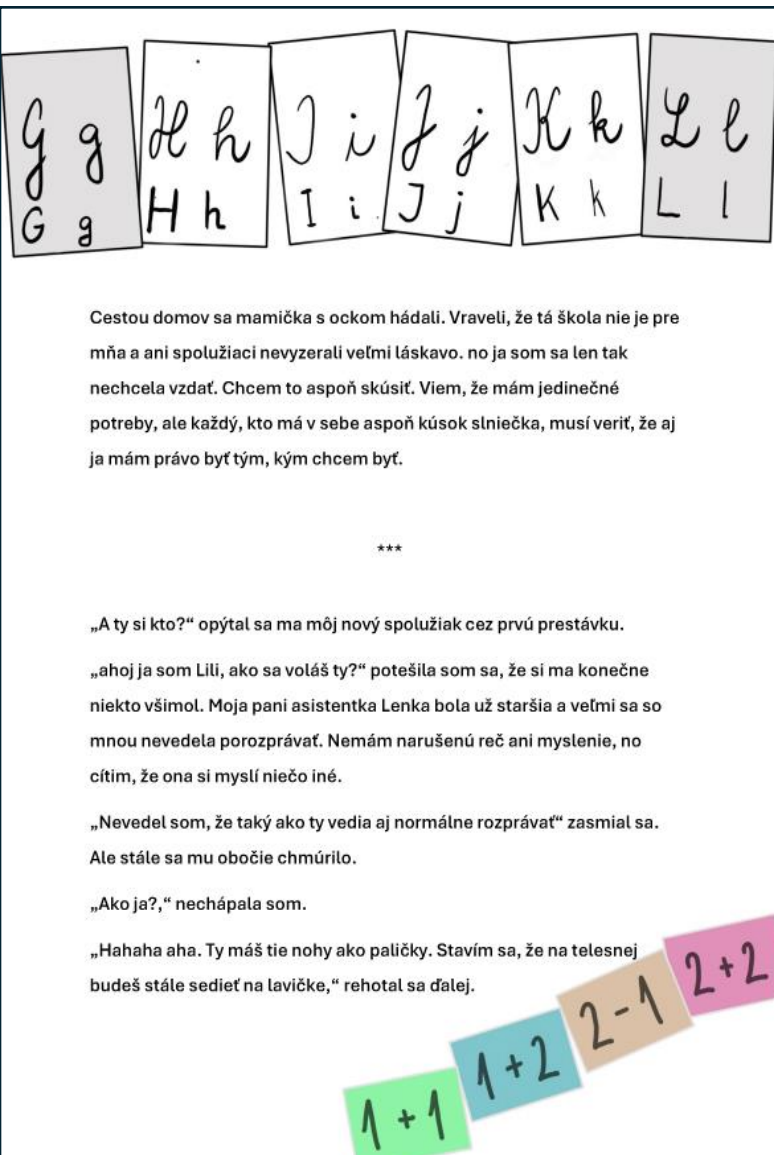
„Čo jej je?“ „Ona tu bude chodiť tiež?“ „Hihi, ona je divná?“

Počula som ako si o mne deti šuškejú. Mama ma dala dopredu. Do prvej lavice a odstúpila nabok, trieda bola plná detí a rodičov. Každý mal vedľa seba v lavici niekoho. Len ku mne si nikto nesadol.

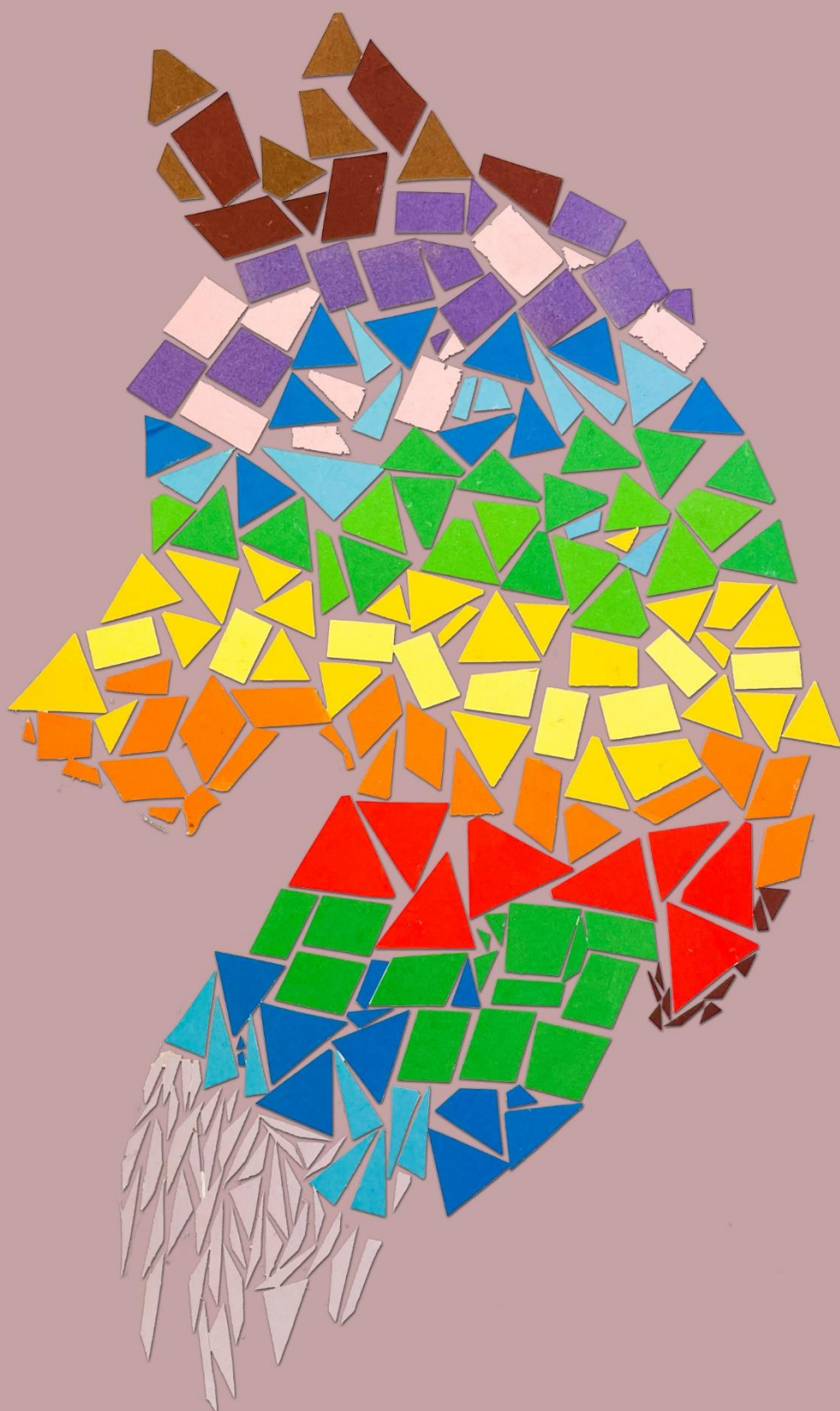
Po celej triede boli vyvesené písmenká. Usmiala som sa. Raz ich budem vedieť všetky. Na lavici som mala pripravené nejaké knižky. Najradšej by som ich hneď otvorila. Pani učiteľka niečo hovorila, ale nepočúvala som ju. Zaujímalo ma, kedy konečne začneme.

Niekedy rozmýšľam, či by som mohla byť aj ja dobrou učiteľkou. Stáť pred tabuľou a stále niečo vysvetľovať. Ako to, že pani učiteľka toľko vládze rozprávať. Aj ja chcem toľko vládzať.

Príbeh vznikol v rámci predmetu *tvorivé písanie* pod vedením doc. PaedDr. Martina Klimoviča, PhD., za čo mu je *Artuš* veľmi vďačný.

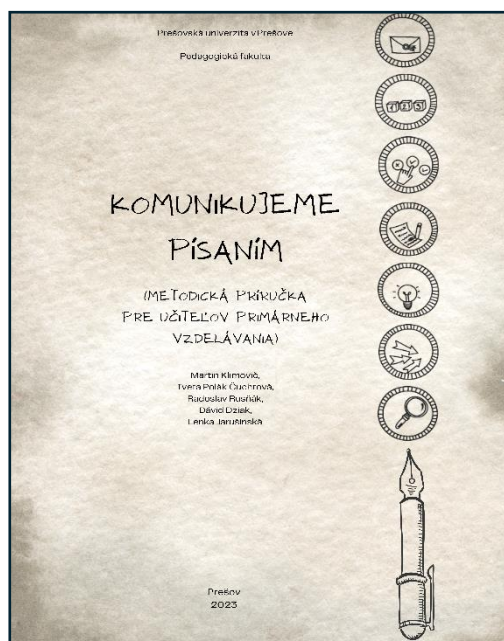
Autor práce: Kristína Dziaková

A TOTO SI UŽ PREČÍTAL?

M. Klimovič, I. Polák Čuchtová, R. Rusňák, D. Dziak a L. Jarušínská

Komunikujeme písaním (metodická príručka pre učiteľov primárneho vzdelávania)

Publikácia ponúka metodickú oporu pre učiteľov primárneho vzdelávania vo využívaní pracovných listov vo vyučovaní slovenského jazyka a literatúry. Vytvorené pracovné listy ponúkajú priestor na zvýšenie znalostí žiakov o procese tvorby textu a poskytujú im oporu pri zmysluplnej komunikácii písaním. Publikácia prináša konkrétne námety a odporúčania na prácu s tromi rôznymi typmi pracovných listov.

M. Židová a K. Hollá

Ohrozenia detí na internete – čo by mali rodičia vedieť

Príručka pre rodičov sa zameriava na nebezpečné javy na internete, ako je kyberagresia, kyberšikanovanie, body shaming, online výzvy a kybergrooming. V rodinnom prostredí nemusí byť priestor na mentorovanie všetkých aktivít dieťaťa na internete. Zároveň vychádzame z predpokladu, že ani každý rodič nemusí mať zmapované online ohrozenia, ktoré

čihajú na dieťa v digitálnom prostredí. Preto zámerom metodickéj príručky pre rodičov je informovať o vybraných kľúčových online ohrozeniach, ich špecifikách a varovných signáloch, ktoré môžu predznačiť, že dieťa sa na internete s daným problémom stretlo. Súčasťou príručky sú niektoré vybrané pravidlá pre deti vo veku 10, 15 a 18 rokov, ktoré nepovažujeme za striktné a pri ich uplatňovaní odporúčame vychádzať zo špecifik rodinného prostredia a osobnosti dieťaťa. Veríme, že metodická príručka bude pre rodičov obohatením, rozšírením si vedomostného obzoru o javy, s ktorými sa dieťa môže na internete stretnúť, a zároveň bude aj tzv. prvou pomocou po ktorej rodič siahne, ak bude potrebovať pomoc.

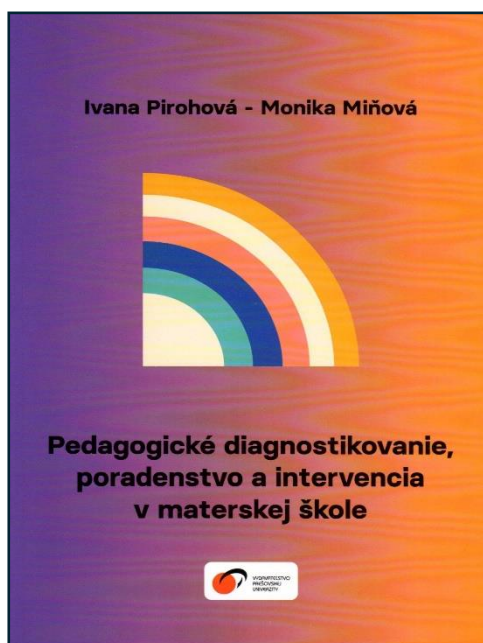

I. Pirohová a M. Miňová

Pedagogické diagnostikovanie, poradenstvo a intervencia v materskej škole

Vysokoškolská učebnica poskytuje systemizované poznatky o teórii a metodike pedagogickej diagnostiky, poradenstva a intervencie v materskej škole a charakteristiku identifikovaných

a systemizovaných diagnostických, poradenských a intervenčných činností učiteľky materskej školy v rámci prvej a druhej úrovne podpory systému poradenstva a prevencie v podmienkach materskej školy a na základe štandardizovanému kompetenčnému profilu učiteľa pre predprimárne vzdelávanie v kariérových pozíciách samostatný učiteľ, učiteľ s prvou atestáciou a učiteľ s druhou atestáciou. Vysokoškolská učebnica je určená študentkám a študentom magisterského študijného programu Predškolská pedagogika a obsahuje príklady z praxe od iných citovaných autorov, z prác študentov, príklady na základe vlastného spracovania. Kontrolné a aplikačné otázky umožňujú študentkám a študentom samostatne sa učiť, použiť poznatky pri riešení konkrétnych situácií praxe diagnostikovania, poradenstva a prevencie v podmienkach materskej školy.

obálky: archív autorov

<https://www.unipo.sk/pedagogicka-fakulta/fakulta/e-kniznica/casopisy/artus/>